

Pedagogická
fakulta
Faculty
of Education

Jihočeská univerzita
v Českých Budějovicích
University of South Bohemia
in České Budějovice

JIHOČESKÁ UNIVERZITA V ČESKÝCH BUDĚJOVICÍCH
PEDAGOGICKÁ FAKULTA
KATEDRA PEDAGOGIKY A PSYCHOLOGIE
SOCIÁLNÍ PEDAGOGIKA

STŘEDOŠKOLSKÉ STUDIUM V PROMĚNÁCH DOBY

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

Vypracovala: Martina KASTLOVÁ
Vedoucí práce: doc. Miroslav SOMR, PhDr., DrSc.

České Budějovice 2014

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že svoji bakalářskou práci jsem vypracovala samostatně pouze s použitím pramenů a literatury uvedených v seznamu citované literatury.

Prohlašuji, že v souladu s § 47b zákona č. 111/1998 Sb. v platném znění souhlasím se zveřejněním své bakalářské práce, a to v nezkrácené podobě ve veřejně přístupné části databáze STAG provozované Jihočeskou univerzitou v Českých Budějovicích na jejích internetových stránkách, a to se zachováním mého autorského práva k odevzdanému textu této kvalifikační práce. Souhlasím dále s tím, aby toutéž elektronickou cestou byly v souladu s uvedeným ustanovením zákona č. 111/1998 Sb. zveřejněny posudky školitele a oponentů práce i záznam o průběhu a výsledku obhajoby kvalifikační práce. Rovněž souhlasím s porovnáním textu mé kvalifikační práce s databází kvalifikačních prací Theses.cz, provozovanou Národním registrem vysokoškolských kvalifikačních prací a systémem na odhalování plagiátů.

V Českých Budějovicích, dne: 26.6.2014

.....
Martina KASTLOVÁ

Poděkování

Děkuji panu doc. Miroslavu Somrovi, PhDr., DrSc za odborné vedení práce, věcné připomínky, dobré rady a vstřícnost při konzultacích a vypracovávání bakalářské práce.

Mé poděkování patří též RNDr. Jaroslavu Pustinovi, za spolupráci při získávání údajů pro empirickou část práce a za podnětné informace.

Motto:

„Šťastný národ, který má hojnost dobrých škol a dobrých knih.“

Jan Ámos Komenský

Anotace

Cílem této práce je zmapovat oblast středoškolského vzdělávání napříč historií, uvést do souvislostí historický vývoj a jeho vliv na studium, následně tento poznatek konfrontovat se současným stavem. Zároveň se jedná o jakousi sondu do studentského života. Blíže je pak v práci zacíleno na mikroregion České Budějovice, a to přímo na Gymnázium J. V. Jirsíka, které díky své bohaté historii a zachovalým historickým archiváliím poskytuje ucelený náhled na středoškolské studium napříč historií v našem regionu.

V teoretické části jsou specifikovány problémy a úskalí, se kterými se setkáváme v historii, ale i v současnosti, středoškolského vzdělávání.

V praktické části ověřím zjištěná fakta a doplním o další poznatky.

Hlavní přínos práce spočívá v analýze a následném vyvození poznatků o tomto tématu.

Věřím, že tyto poznatky budou přínosné pro obor sociální pedagogiky.

Klíčová slova: Vzdělávání, střední škola, středoškolské studium, gymnázium, student

Abstract

The main aim of this dissertation (thesis) is to conduct a survey of the high school education through the history and put into the context the historical development and its influence on the studying. I would like to subsequently confront this piece of knowledge with the current situation. This is also a kind of probe into the students' life. In more detail I'm focussed on the J.V. Jirsik's grammar school in Ceske Budejovice. This college, thanks to its wide and diverse history and also thanks to its well preserved archives, provides a complete view of the secondary school tuition across history in our region.

In the theoretical part of my work I'm specifying the different problems and difficulties of the high school education, which we can see through the history and also at the present time.

In the practical part I would like to verify my discovered facts and complete these with other findings.

The main contribution of my work lies in presenting analysis and subsequent deduction of my findings regarding the above mentioned subject. I believe my findings could be a great help and contribution to the social pedagogy field.

Key words: Education, secondary school, secondary school tuition, grammar school, student

OBSAH

1. Úvod	8
2. Historie středoškolského vzdělávání	10
2.1. Úvod, škola a její význam pro společnost	10
2.2. Školství v českých zemích v období rakouské monarchie, tereziánská a josefínská reforma školství	11
2.3. Školství v ČSR po 2. světové válce (1945-1989)	16
2.4. Současné školství po roce 1989	17
3. Středoškolské vzdělávání napříč historií a současností Gymnázium J. V. Jirsíka České Budějovice	17
3.1. Historie a současnost Gymnázia J. V. Jirsíka a vlivy ovlivňující studium napříč dobou	17
4. Obsah středoškolského vzdělání pro přijetí na vysokou školu a pro profesní uplatnění	26
4.1. Pojetí středoškolského vzdělávání	26
4.2. Cíle a kompetence středoškolského a gymnaziálního vzdělávání	27
4.3. Vzdělávací obsah na gymnáziích	28
5. Shrnutí teoretické části	31
6. Empirická část	32
6.1. Úvod do empirické části	32
6.2. Výzkumné otázky kvality vzdělávání, obsah studia pro přijetí na vysoké školy a pro profesní uplatnění	35
6.3. Analýza a závěrečné shrnutí výzkumných otázek	50
6.4. Rekonstrukce běžného studentského dne	54
7. Závěr	60
8. Seznam literatury	63
9. Internetové zdroje	64
10. Přílohy	65

1. ÚVOD

Bakalářská práce má být jakousi sondou do studentského světa z několika úhlů pohledu. Jednak pohled na jednotlivá časová období, jejich historický přínos či úskalí ve vztahu ke středoškolskému vzdělávání, jednotlivé školské reformy, dále pak sociologický pohled - vliv rodiny a společnosti, dostupné pomůcky a technologie ke studiu a v neposlední řadě pohled na studijní výsledky vztahující se k dané době. Provedu historickou analýzu středoškolského vzdělávání na gymnaziálním typu školy. Porovnáím určité diskrepance úkolů středních škol a jejich obsahu. Jednak pro profesní uplatnění, jednak pro vysokoškolské studium.

Cílem práce je tak v teoretické části představit historii středoškolského vzdělávání v naší zemi a vytyčit důležité mezníky daných dob tohoto oboru. Zmapuji historii středoškolského vzdělávání od doby tereziánské až po současnost. Dále pak bude zacílen zájem již specifitěji na historii středoškolského vzdělávání na vybrané škole ve svém regionu, a to na gymnáziu J.V. Jirsíka v Českých Budějovicích. V této kapitole budou zkompletována získaná historická data o škole a bude snahou dané skutečnosti porovnat s celorepublikovým stavem a dát do souvislosti. Dále pak provedu analýzu obsahu středoškolského vzdělání pro přijetí na vysokou školu a obsahu vzdělání pro profesní uplatnění. Data budou získávána z historických pramenů i ze současnosti.

V teoretické části bude zpracována odborná literatura, archiválie Státního archívu v Českých Budějovicích, internetové odkazy.

V empirické části bakalářské práce se budu věnovat rekonstrukci běžného dne studenta ve zvolených časových obdobích. Provedu porovnání úspěšnosti přijetí na vysoké školy a možnosti určité specializace středních škol pro oblast humanitního a přírodovědeckého zaměření. Nikoliv z hlediska jejich přímé diferenciaci, ale projeveného zájmu studentů. Budu se soustředit, ve vybraných skupinách studentů, na přípravu studentů na přijímací řízení na vysokou školu. V rámci své práce se budu zajímat o potřeby a představy studentů o kvalitě výuky. V závěru budu tyto poznatky formulovat do obecného doporučení.

Cílem empirické části je ověření teoretických poznatků a doplnění jednotlivých souvislostí.

Téma středoškolského studia v proměnách doby jsem si zvolila proto, že je to téma zajímavé. V tomto tématu se snoubí historie i pedagogika v jeden nedílný celek. Získala jsem díky této práci obsáhlejší znalosti oboru v rámci našeho Českobudějovického regionu, ale stejně tak i celorepublikově. Velmi mě zajímalo studium archivních pramenů ve Státním okresním archívu v Českých Budějovicích. Je velkým zážitkem držet v rukou kroniky více než 100 let staré a pročitat příběhy kronikářů daných dob.

2. HISTORIE STŘEDOŠKOLSKÉHO STUDIA

V této kapitole budu srovnávat historická fakta a čerpat informace převážně z následující literatury:

SOMR, M. a kol.: Dějiny školství a pedagogiky

VALIŠOVÁ, A. a kol.: Pedagogika pro učitele

2.1. Úvod

Škola je po rodině, jakožto primárním socializačním prostředím, dalším důležitým socializačním činitelem, jež zajišťuje systematicky a kvalifikovaně vzdělávací rozvoj dětí a mládeže. Jedná se o jednu z nejstarších institucí, kterou si lidé vytvořili, aby zabezpečili základní podmínky své existence. (Helus, s. 187, 263)

Společnost považuje vzdělávací rozvoj osobnosti za velmi důležitý. Vzdělanost se tak, mimo jiné, stává důležitým základním kamenem pro zdravý způsob života, jeho kvality a též i určitou preventivní složkou vůči negativním vlivům společnosti.

Pro školu a pro společnost z toho vyplývají následující úkoly:

- eliminovat diskriminaci přístupu k vyššímu vzdělání některých skupin populace
- zabezpečit funkční gramotnost pro následné uplatnění v životě a ve společnosti
- posílit význam vzdělávání u žáků a studentů, jak z hlediska kvality života, tak i pro životní a pracovní úspěch

(Helus, s. 263)

Do vzdělávacího procesu zasahuje mnoho činitelů, které působí inspirativně či korektivně. Ať již se jedná o rozvoj vědy a technologií, zásah politiky státu, komparace s ostatními státy, samotná iniciativa učitelů, tak v neposlední řadě vliv společnosti, způsob života lidí. Lidé kladou důraz na jiné cíle a hodnoty. A právě tyto aspekty, které jsou proměnné v závislosti na časovém údobí, se pokusím ve své práci zmapovat.

2.2. Školství v českých zemích v období rakouské monarchie, tereziánská a josefínská reforma školství

Začíná proces národního obrození. S tím rozdílem, že se naše národy vyvíjely mimo vlastní stát, v jiném politickém systému, v rozdílné kultuře habsburské monarchie.

„*Je zcela nepochybné, že reformy Marie Terezie a Josefa II. byly především vynuceny snahou o upevnění centralizované a absolutistické monarchie, snahou o překonání „nedostatků“ ve vlastním systému, který nyní měl obsáhnout takřka všechny oblasti společenského života“.* (Somr a kol., s. 152)

Díky zavedení všeobecné vzdělávací povinnosti pro děti poddaných byly zřizované tzv. zvláštní školy. Z těchto škol bylo možné přestoupit na gymnázia a vyšší školy. V 18. století došlo k důležitým změnám českého školství. Kromě vlivu reforem se otázkami vzdělávání začal zabírat sám stát. Byly to hlavně ekonomické důvody, které přispěly k těmto změnám. Rakouská monarchie si, ovlivněna osvícenstvím, uvědomovala, že vzdělanost národa přinese ekonomické výhody a pokrok. Díky tomu se školství stalo jednou z politických reforem. A právě díky těmto reformám došlo k významnému zkvalitnění školství a k položení základů všeobecného lidového vzdělávání. Zřízením typu zvláštních škol pro děti poddaných byl dán základ vzniku třístupňové školské soustavy a školy připravující na univerzity začaly být označovány jako střední školy. Důležitou postavou školství této doby byl Ignaz von Felbiger (1724 - 1788), reformátor pruského a slezského školství, který vypracoval návrh, později stanovený jako zákon, vydaný dne 6. 12. 1774 pod jménem *Všeobecný školní řád pro německé normální, hlavní a triviální školy ve všech císařsko-královských dědičných zemích (Allgemeine Schulordnung für die deutschen Normal- Haupt- und Trivialschulen in den sämtlichen k.k. Erbländern)*. Ferdinand Kindermann (1743 - 1801), pozdější Felbigerův nástupce. Jako děkan na panství Buquoyů vytváří školu, kde učil žáky zemědělství a hospodaření v tomto oboru. Byl člen zemské školské komise v Praze a vrchní zemský školní dozorce v Čechách. Josef II. pověřil Kindermannu funkcí vrchního ředitele německého školství. Významným Kindermannovým spolupracovníkem byl Aleš V. Pařízek (1748 - 1822). V roce 1790 působil jako ředitel pražské normální školy. Přepočoval zaháňskou metodu výuky. V otázce jazyků Pařízek žádal utrakvismus, tj. vyučování českého jazyka na německých školách a němčiny na českých školách.

Další osobností působící ve středním školství byl Gratian Marx, autor reformy středních škol z roku 1775. Díky této reformě se vytvořila oficiální rakouská pedagogika, která byla praktikována v našich zemích a spolu s ostatními vlivy formovala českou pedagogiku.

Typy normálních škol, jejichž zřizovateli byla zemská města, byly přípravou pro přijetí na gymnázia. Gymnázia prošla vlivem osvícenství změnou své úlohy. Od původního poslání výuky latiny, jako jazyku vzdělaných, se gymnázia stala institucí respektující rozvoj věd a zahrnula do výuky předměty jako přírodopis, dějepis, zeměpis, matematiku, výuku jazyků. Navštěvovali je studenti, kteří směřovali do pozic vysokých státních úřadů, z nichž se rekrutovala budoucí společenská elita. Novinkou ve školství tohoto období byly odborné školy. Důvodem vzniku těchto škol bylo zavedení státní správy v hospodářském a společenském životě a i ve vojenství. V 70. a 80. letech 18. století byla snaha o nastolení josefínského ideálu jednoho jazyka v monarchii. Ovšem úspěšnost tohoto snažení mařily české učebnice a pomůcky, jež byly i na dále tištěny v místních tiskárnách. Díky ekonomickému a sociálnímu rozmachu dochází k rozvoji výchovy k industrii, která měla za úkol připravovat žáky ve zdatné pracovníky.

V období 1774 – 1848 se do obecného povědomí vžívá termín vlastenecký učitel jako označení generace učitelů této doby.

„Nejobecněji vzato je vlastenecký učitel takový učitel, který v podmínkách centralizující a germanizující školské reformy usiluje o českou národní školu (s českým vyučovacím jazykem, později i s českým obsahem vzdělání), kterou chápe jako významný činitel konstituování novodobého českého národa“. (Somr a kol., s. 158)

V období národního obrození se setkáváme se dvěma základními typy učitele. Jedním je typ „Josefínského učitele“, který se vyznačuje protigermanizačními tendencemi, v praxi však zastávají pedagogové josefínský utilitarismus. Usiluje o dvojjazyčné vyučování, tzv. utrakvismus. Významným představitelem byl Aleš V. Pařízek. Druhým typem je „Vlastenecký učitel“, národnostně uvědomělý učitel podporující rozvoj české národní školy. Tento typ učitele již překonal utrakvismus, prosazuje rozšířený obsah vzdělání a spolupracuje s představiteli národního obrození. Od počátku 19. století působí první generace vlasteneckých učitelů, jako byli: J. L. Ziegler, J. N. J. Filcík, J. Č. Formánek a

V. Metelka. Vlastenečtí učitelé se vyznačují individualistickou činností. Ve 40. letech 19. století působí druhá generace vlasteneckých učitelů, kde je již charakteristická organizovanost. Praha se stává centrem pedagogického dění. Představitelé druhé generace vlasteneckých učitelů: K. S. Amerling, J. V. Svoboda, K. A. Vinařický, J. Bačkora, Š. Bačkora aj. Mezi oběma vymezenými typy stojí Jakub Jan Ryba. Úsilím o řádnou školní docházku a vyučování, myšlenkou utrakvismu se přiklání k josefínskému typu učitele, horlivým pěstováním mateřského jazyka, rozšiřováním obsahu vzdělání o reálné předměty a tělesnou výchovu a dalšími aktivitami k typu vlasteneckého učitele.

Jeden z reformátorů českého školství, který vynikl svými propracovanými koncepcemi, byl K. S. Amerling (1807 – 1884). Byl průkopníkem české speciální pedagogiky. V roce 1839 zahájil v Praze výstavbu Budče, „Národního výchovného ústavu pro vědecké bádání a šíření vědomostí mezi českým lidem“. Jan Evangelista Purkyně (1787 – 1869), český biolog, fyziolog a filozof, přispívá doporučením, aby byla středoškolská studia zaměřena více prakticky, než doposud.

V roce 1849 předkládají profesori, F. Exner (1802 – 1853) a H. Bonitz (1814 – 1888) návrh reformy středních škol, reforma byla v roce 1854 schválena císařskou sankcí. Dochází k vytvoření osmitřídních gymnázií, spojením dosavadních šestitřídních gymnázií s prvním a druhým ročníkem filosofického studia. Gymnázia vyučovala klasickým jazykům, latinský jazyk již nebyl vyučovacím jazykem. Současně se významně prosazuje řečtina. Gymnázia byla strukturálně rozdělena do dvou cyklů po čtyřech třídách. V nižších ročnících se zaměřuje výuka elementárně a propedeuticky, na vyšším stupni pak vědecky a pragmaticky. Zavádějí se i nepovinné předměty jako zpěv, tělocvik, kreslení a moderní jazyky. Projevuje se vliv Herbarta ve zdůraznění výchovného charakteru vyučování. Johann Friedrich Herbart (1776 – 1841) je významný pedagog 19. století, filozof a psycholog. Filozofii považuje jako základ systému pedagogiky. Vyzdvihuje důležitost teorie pro následnou praxi, věda má učit, jak využívat zkušenosti. Herbart považuje vyučování za nejdůležitější prostředek výchovy. Vytvořil teorii 4 stupňů vyučování: 1. stupeň: jasnost, 2. stupeň: asociace, 3. stupeň: systém, 4. stupeň: metoda. Zároveň apeluje na mravní výchovu.

Po roce 1848 došlo ke zřízení ministerstva kultu a vyučování, které se soustředilo na střední a vysoké školství. Došlo k radikálním reformám na gymnáziích. Největší změnou bylo zavedení osmiletých gymnázií a maturitních zkoušek. Maturitní zkoušky byly potřebnou vstupenkou na vysoké školy. Gymnázia tvořily dva čtyřleté cykly. Student, který měl zájem studovat na vysoké škole musel absolvovat oba cykly, druhý cyklus měl vyšší úroveň. V rámci reformy došlo k zavedení „reálek“, středních škol, které byly koncipovány jako všeobecně vzdělávací školy, opak gymnázií. Díky rozvoji techniky a průmyslu v polovině 19. století vznikají první české průmyslové školy.

V roce 1862 založeno reálné gymnázium v Táboře jako soukromá instituce. Zakladatelem byl V. Křížek (1833 – 1881). Nejednalo se o novou koncepci středoškolského studia. Tato reálná gymnázia se stala státními institucemi v roce 1908, po tzv. Marchetově reformě.

V roce 1860 dochází k vydání tzv. Říjnového diplomu, který zrušil absolutismus a obnovil ústavu. V Čechách v tomto období došlo k výrazné politické, hospodářské i kulturní aktivitě. Začaly vycházet české noviny, časopisy, vznikala spolková činnost, vznikaly učitelské jednoty, které usilovaly o povznesení národu, uvědomění učitelstva a zvýšení pedagogického vzdělání. Díky zemskému zákonu z roku 1866 byly na středních školách oba vyučovací jazyky – český a německý – uznány jako rovnocenné, zároveň bylo uzákoněno, že vyučovacím jazykem bude jen jeden jazyk a druhý zemský jazyk bude nepovinným vyučovacím předmětem. Tím došlo ke zrušení utrakvistických škol.

Na sklonku 60. let 19. století došlo k řešení otázky lidového vzdělávání v Čechách. Průmyslová revoluce ovlivněná rozmachem přírodních věd a techniky a další politický vývoj donutily vládu k vydání školských zákonů, které odrážely potřeby společnosti. Zároveň došlo k oslabení církevní moci. Od roku 1869 byly střední školy, v rámci školského systému, určeny dětem středních a vyšších společenských vrstev. Na těchto školách bylo placené školné a existovaly v omezeném počtu. Po absolvování střední školy bylo možné navázat vysokoškolským studiem.

Vzdělávání na gymnáziích spočívalo stále převážně na jazykové výuce, výuce společenskovedních, matematických a přírodovědných oborů. Nižší gymnázium

poskytovalo všeobecné vzdělávání propedeuticky. Zatímco vzdělávání vyšších gymnázií bylo hlubšího a obsáhlejšího charakteru. Díky kritice stavu středoškolského školství došlo v roce 1884 v Rakousku ke změnám ve vzdělávání středoškolských učitelů. G. A. Lindner vyslovil svoje názory ve spise Vysoká škola pedagogická, kde požaduje pro budoucí středoškolské pedagogy odpovídající vzdělání. K těmto názorům se přiklání i výše zmíněná kritika rakouského ministerstva. Gustav Adolf Lindner (1828 – 1887) působil jako profesor filozofie a pedagogiky na filozofické fakultě pražské univerzity. Byl obdivovatelem J. F. Herbarta, hlásí se k jeho filozofii, která vychází ze zkušenosti. Dále vychází z učení Komenského, Helvetia a Spencera. Přínosem byly významné pedagogické reformy. Vyzdvihoval úlohu vzdělávání a výchovy jako významné činitele zlepšení lidské společnosti.

V roce 1908 proběhla reforma středních škol a díky ní došlo i ke zvýšení kvality přípravy budoucích pedagogů. V druhé polovině 19. století a na počátku 20. století dochází k rozvoji odborných škol.

V období první a druhé republiky ČSR (1918 - 1939) zůstává ve středoškolském vzdělávání dvoustupňová organizace studia, nižší a vyšší stupeň. Velký fokus je na výuku jazyků, matematiky a předmětů technické povahy. Období první republiky značila potřeba vyrovnat se rozvoji světové ekonomiky a kultury a hledání národní identity. Ve 20. letech 20. století došlo k rozmachu odborných škol. Byl zaznamenán velký nárůst hospodářských škol jako zemědělské školy, lesnické školy, strojní průmyslové školy a obchodní školy, které byly zakončovány maturitní zkouškou a jak je výše uvedeno, byly ve dvou stupních úrovně. Ve 30. letech 20. století byl vydán tzv. Malý školský zákon, který apeloval na povinnou školní docházku a kromě změny názvů škol měnil i postavení učitelů. T. G. Masaryk byl velkým zastáncem vzdělání a výchovy mládeže a apeloval taktéž na kvalitu vzdělávání. S tím šla ruku v ruce i myšlenka zlepšení postavení učitele. Sám T. G. Masaryk se vyjádřil o učitelích následovně:

„Taková žebrota to byla: to víte, sedlák, zvláště, když to byl radní nebo starosta, nejednal s učitelem jinak než jako s nuzákem. To se rozumí, ten zotročený učitel neměl u dětí mnoho autority, tož je řezal a řezal – to byl jeho hlavní výchovný prostředek. Otrok má vždycky metody otroka a mstí se, kde může. Ted' si vemte, jaký pokrok už je dnešní škola, ale ještě mnoho se dá

na ní reformovat, aby vychovávala samostatné a sebevědomé lidi, lidi s kuráží do života. Reforma školy je právě také reforma učitele, učitelů. Vůbec na školu, na výchovu a na vyučování by se mělo mnohem víc myslet..., a taky dávat mnohem víc prostředků než dosud. Vývoj školy, v tom je vývoj demokracie.“ (Čapek, K.: Hovory s T. G. Masarykem, první souborné vydání: Československý spisovatel Praha, 1990, s. 15-16)

Velmi krátké období druhé republiky (15. 12. 1937 - 15. 3. 1938) bylo vystřídáno obdobím protektorátu. Říšská správa, v čele s R. Heydrichem, rušila mnoho středních a vysokých škol. Následná obnova středního a vysokého školství počala až po skončení 2. světové války.

2.3. Školství v ČSR po 2. světové válce (1945-1989)

Původní záměr navázat na demokratické školství předválečné doby byl zmařen únorovou revolucí v roce 1948 a na dlouhé období 40 let byl nastolen nedemokratický, socialistický režim.

Vertikální členění školské soustavy po roce 1948:

- 1/ Školy mateřské (3-6 let)
- 2/ Národní (pětiletý 1. stupeň jednotné školy)
- 3/ Střední (čtyřletý 2. stupeň jednotné školy)
- 4/ Školy 3. stupně (povinné a výběrové)
- 5/ gymnázia a vyšší odborné školy

V roce 1960 vydán zákon o soustavě výchovy a vzdělávání, kde došlo k rozšíření středoškolského školství o odborná učiliště, učňovské školy, střední odborné školy. V roce 1978 vzniká další typ školského zařízení: Střední odborné učiliště (SOU), kde bylo soustředěno učňovské školství. Jednalo se o čtyřleté studium zakončeno maturitní zkouškou. V těchto letech prodělaly změny mnohé středoškolské instituty.

2.4. Současné školství po roce 1989

Po roce 1989 došlo k mnoha významným změnám v otázkách vzdělávání a to hlavně z pohledu nabídky různých druhů škol, řízení škol, získávání subjektivity škol atd. Školský systém je v podstatě zachován v podobě jako před rokem 1989. Gymnázia byla rozšířena o víceletá, osmiletá gymnázia. Začala se rozvíjet i soustava speciálních škol, které se zaměřují na studenty se speciálními studijními potřebami.

3. STŘEDOŠKOLSKÉ VZDĚLÁVÁNÍ NAPŘÍČ HISTORIÍ A SOUČASNOSTÍ GYMNÁZIUM J. V. JIRSÍKA ČESKÉ BUDĚJOVICE

3.1. Historie Gymnázia J. V. Jirsíka a prvky ovlivňující studium napříč dobou

Císařským diplomem ze dne 20. 10. 1860 vychází uzákonění, že obyvatelům rakouských zemí musí být zaručena stejná práva a zároveň vchází v platnost ustanovení o nutnosti věnování stejné vážnosti oběma jazykům, tj. českému a německému jazyku. Díky tomuto ustanovení se i budějovické gymnázium, doposud německé, mění v utrakvistický ústav, protože většina žáků byla české národnosti. Avšak toto ustanovení nezůstalo dlouho v platnosti, jelikož český sněm záhy utrakvistický systém zamítá a zákonem v platnost vchází povinnost vyučovat na základě řeči mateřské. Jak zmiňuje kniha c. k. českého státního gymnásia v Českých Budějovicích, s. 2, Státní okresní archiv České Budějovice, B 134 Jirsíkovo státní gymnásium České Budějovice: „*Druhé řeči zemské, aby co předmětu povinnému i nadále bylo slušné místo vykázáno.*“

Na základě tohoto nařízení by se dalo očekávat, že budějovické gymnázium, které navštěvovaly přes dvě třetiny českých studentů, stane se ústavem českým. Přesto však bylo gymnázium prohlášeno za německé. Obyvatelé Českých Budějovic žádají o zřízení českého ústavu vládu, která na základě prosby tehdejšího c. k. školního rady, Václava Svobody, zřizuje při německém gymnáziu českou paralelku, což bylo v souladu vydaného zákona ze dne 18. 1. 1866. V tomto období se v budějovickém a píseckém kraji nachází 2 česká gymnázia, a to v Písku a v Jindřichově Hradci, a dvě německá gymnázia v Č. Budějovicích a Prachaticích. Oba kraje v této době čítají přes 400 000

Čechů a jen 180 000 Němců. Obě německá gymnázia, včetně paralelek, navštěvuje v období roku 1868 celkem 300 německých žáků a 400 českých žáků. V Jindřichově Hradci pak vedle 50 německých žáků studuje 300 českých studentů a na píseckém gymnáziu 460 Čechů a pouze 30 německých žáků.

Budějovice čím dál více žádají rovnoprávnost a zřízení samostatného českého gymnázia, proto se zastupitelé Jižních Čech vydávají roku 1866 do Prahy, kde v tu dobu pobývá císař František Josef I. a žádají císaře o zřízení samostatného českého gymnázia. Císař žádost přijímá. Ironií osudu však je, že němečtí zastupitelé města již dlouhodobě nebyli příznivě nakloněni zřízení samostatného českého gymnázia a nyní byli pověřeni vyjednáváním o jeho zřízení. Nebylo pak překvapením, že se městští zastupitelé vyslovili následovně. „*V Českých Budějovicích nenalezne se byt pro české gymnásium; město si takový ústav nepřejí; město na udržování takového ústavu ničím nepřispěje; město není proti přeložení českých paralelek do místa jiného; poněvadž to Budějovicům žádnou škodu nepřinese.*“ (Státní okresní archiv České Budějovice, B 134, Jirsíkovo státní gymnásium České Budějovice, Kniha c. k. českého státního gymnázia v Českých Budějovicích, s. 3.) Na to konto se jal c. k. Krajský úřad v Budějovicích vybízet Třeboň, aby požádala o přeložení budějovických paralelek do Třeboně. Proti této aktivitě se občané Budějovic ohradili s vysvětlením, že by rodiče studentů byli zatíženi výdaji na udržování studentů mimo domov a začali opět žádat vládu prostřednictvím sepsané petice o přerušení vyjednávání s obcí Třeboňskou.

V pravý čas přichází ohroženým českým paralelkám v Budějovicích na pomoc příznivce těchto ústavů, budějovický biskup Jan Valerián Jirsík. Zřizuje studentský seminář pro českou i německou mládež, která byla pod vedením kvalitních vychovatelů, vedena k pilnosti, mravnosti a stala se přípravou pro budoucí kněží budějovické diecéze. Biskup budějovický se i nadále zasazoval o zřízení českého gymnázia a nabídl vládě, že osobně zajistí podmínky, které byly vládou požadované pro zřízení takového ústavu v Třeboni. Ubezpečil vládu, že zajistí i potřebné místnosti, učební prostředky a palivo. Tento čin, plně podporovaný budějovickou inteligencí, setkal se s podporou obyvatelstva, které tento záměr hojně podpořilo svými dary, ať již ve formě peněžní, či ve formě naturální, poskytnutím stavebního materiálu a pracovní síly. Stavbu podporovali i okolní vesnice Bavorovice, Hosín, Hrdějovice a Opatovice.

„Překvapen podporou tak neočekávanou, a nabýváje neustále nových důkazů, že zřízení samostatného gymnásia českého v Budějovicích jest největší touhou celých Jižních Čech, odhodlal se Jeho Excelence, nejdůstojnější pan biskup Jan Valerián, ještě k většímu podniknutí; založil totiž vedle budovy nového gymnásia také ihned základy k novému chrámu Páně, věnovanému památce sv. Václava, s tím předsevzetím, že nežli rok školní 1870 uplyne, chrám ten dokončí a slavně zasvěti.“ (Státní okresní archiv České Budějovice, B 134 Jirsíkovo státní gymnásium České Budějovice, Kniha c. k. českého státního gymnásia v Českých Budějovicích, s. 5.)

Základní kámen byl položen 22. dubna 1868. A již 3. října 1868 byl otevřen první školní rok. Otevřeno bylo 5 tříd a roku 1872 se konala první maturitní zkouška.

Zásahem vlády však bylo ve školním roce 1869 otevřeno nižší reálné gymnázium v Třeboni a tím došlo ke zdánlivému ukončení otázky potřeby reálného českého gymnásia v Budějovicích. Zdánlivě proto, že biskup Jan Valerián, který se držel svého názoru, zařídil v roce 1869 soukromé biskupské české gymnázium v Českých Budějovicích. Z legislativního pohledu tak mělo toto veřejné gymnázium oprávnění vydávat stejná vysvědčení jako státní gymnázia a ihned počal velký zájem ze strany studentů. Do pěti tříd se přihlásilo 268 žáků + stipendisté. Tímto dali českobudějovičtí občané jasně najevo svou touhu po českém gymnáziu.

Dne 22. 2. 1869 poctil ústav svou návštěvou c. k. školní rada Dr. Josef Köhler, který shledal činnost gymnásia za velmi kvalitní a přičinil se na získání oprávnění vydávat státoplatná vysvědčení. Takto bylo rozhodnuto vysokým výnosem c. k. ministerstva duchovních záležitostí a vyučování ze dne 8. 6. 1869.

V roce 1869 byl sestaven nový učitelský sbor a ředitelem gymnásia byl samotným biskupem jmenován Emanuel Hrdlička, který byl zkušeným gramatickým a humanitním profesorem. Profesor Hrdlička působil 24 let na vyšším gymnáziu v Klatovech. Učitelem náboženství byl jmenován světský kněz Matěj Procházka, dalšími přednášejícími byli: Gustav Vostrý, který také v letech 1871 – 1872 byl jmenován prozatímním správcem ústavu, Žlábek František, který vyučoval filozofii, Šembera František – dějepis, zeměpis, Pošusta Václav – matematicko - fyzikální vědy. Dočasnými výpomocnými učiteli pak byli: Škaloud Václav – klasická filologie, Bísek Josef – počty a přírodověda, Blažek Matěj – latinský a český jazyk.

K 31. 7. 1869 gymnázium navštěvovalo 256 žáků, kterým bylo vystaveno vysvědčení s následujícím prospěchem:

Hodnocení na vysvědčení	Školní třídy					Celkem
	I.	II.	III.	IV.	V.	
První třída s vyznamenáním	7	10	13	9	8	47
První třída s vyznamenáním	35	21	23	32	34	145
Druhá třída	6	3	0	1	1	11
Třetí třída	11	2	0	2	2	17
Povolení k opakovací zkoušce	4	6	14	7	5	36

Zdroj: Státní okresní archiv České Budějovice, B 134 Jirsíkovo státní gymnázium České Budějovice, Kniha c. k. českého státního gymnásia v Českých Budějovicích, s. 13.

Tři roky financoval biskup Jirsík provoz gymnázia sám. Provoz byl však náročný a biskup nemohl gymnázium financovat do nekonečna. Důležitým krokem tak bylo, aby se dosud soukromý ústav změnil v ústav státní. V červenci 1871 podali čeští občané Budějovic žádost na ministerstvo, aby bylo biskupské gymnázium zavedeno mezi státní ústavy. Žádosti bylo 23. září 1871 vyhověno a budova gymnázia i s kostelem se stala státním majetkem. Stalo se tak povinností studentů platit školné. Mnozí nemajetní studenti byli od placení školného oprostěni. Od roku 1871 vznikl při škole Spolek pro podporu chudých studujících, jehož účelem bylo zajištění základních věcí jako bezplatného léčení, příspěvek na obědy studentů, na oděvy, zapůjčení knih ad. Nermalou částkou přispěl i biskup Jirsík, ale stejně tak předáci budějovických Čechů a duchovní a další tok peněz zajišťovali školní akademie a nedělní sbírky. Rostl celkový počet studujících žáků na gymnáziu, takže v roce 1884 již dosahoval počtu 599 studentů a pro všechny třídy existovaly ještě paralelky. Kapacita gymnázia byla velmi nedostačující, takže byly pronajímány prostory i v soukromých domech. Učebny tak vznikaly v domě učitele Engla či ve dvoře pana Trägra. Na nevyhovující podmínky si stěžovali rodiče u zemského školního rady. Na základě této stížnosti obdrželo ředitelství gymnázia rozkaz vyhledat vhodný pozemek pro stavbu nové budovy. Existovalo několik návrhů, nakonec

byl vybrán pozemek na rohu ulic Jírovcovi a Haasovy, který patřil bratrům Zátkovým. Pozemek byl roku 1899 zakoupen a v roce 1902 byla započata stavba.

Na základě vzniku nových typů škol- reálných gymnázií, v roce 1908, které byly více orientovány na výuku přírodních věd a cizích jazyků, žádala česká veřejnost, aby byl obdobný typ školy otevřen i v Českých Budějovicích. Gymnázium spolu s rodiči studentů zaslalo oficiální žádost s 1200 podpisy c. k. ministerstvu kultu a vyučování. Žádost byla schválena a počátkem školního roku 1913/1914 byla přeměněna pobočka při třetí třídě v oddělení reálně gymnasiijní. Z finančních důvodů nemohlo dojít k proměně celého gymnázia jako takového, proto byly postupně přeměňovány jednotlivé pobočky tříd v oddělení reálně gymnasiijní.

Doposud převážně chlapecká škola začala po skončení první světové války přijímat i dívky. Velmi nízký počet studentek je zaznamenán i dříve, ale studovaly externě. Ve školním roce 1918/1919 studovala na budějovickém gymnáziu jen jedna dívka, ve školním roce 1920/1921 jich bylo již 10. Ve školním roce 1923/1924 studovalo na gymnáziu dokonce 33 studentek. Počet žákyň pak v následujících letech významně rostl.

Přehled vyučovaných předmětů ve školním roce 1923/ 1924 na Českém státním gymnasiu v Českých Budějovicích

Předmět	Třídy								Celkem hodin týdně	
	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.		
Náboženství	a/b	a/b	g/rg	g/rg	g/rg	g/rg	g/rg	g/rg	g/rg	8/8
Jazyk český	2/2	2/2	2/2	1/1	1/1	0/0	0/0	0/0	0/0	8/8
Jazyk latinský	5/5	4/4	3/3	3/3	3/3	4/4	3/3	4/4	4/4	29/29
Jazyk francouzský	6/6	6/6	6/6	6/6	5/6	6/5	5/4	5/5	5/5	45/44
Jazyk řecký	0/0	0/0	0/4	0/4	0/5	0/4	0/4	0/4	0/4	0/25
Jazyk německý	0/0	0/0	5/0	4/0	5/0	5/0	4/0	5/0	5/0	28/0
Dějepis	3/3	4/4	0/0	0/0	0/0	0/0	0/0	0/0	0/0	7/7
Zeměpis	0/0	2/2	2/2	2/2	3/3	3/3	3/3	0/0	0/0	19/19
Matematika	2/2	2/2	2/2	2/2	2/2	2/2	2/2	0/0	0/0	14/14
Přírodopis	4/4	3/3	3/3	3/3	3/3	3/3	3/3	2/2	2/2	24/24
Chemie	2/2	2/2	0/0	0/0	2/2	2/2	2/2	2/2	2/2	12/12
Fyzika	0/0	0/0	0/0	2/2	2/2	2/2	0/0	0/0	0/0	6/6
Deskript.geometrie	0/0	0/0	2/2	2/2	0/0	0/0	4/4	4/4	4/4	12/12
Filosof.propedeutika	0/0	0/0	0/0	0/0	0/0	0/2	0/2	0/1	0/1	0/5
Kreslení	0/0	0/0	0/0	0/0	0/0	0/0	2/2	2/2	2/2	4/4
Psaní	3/3	3/3	2/2	2/2	0/0	0/0	0/0	0/0	0/0	10/10
Tělocvik	1/1	0/0	0/0	0/0	0/0	0/0	0/0	0/0	0/0	1/1
Jazyk něm. nepov.	2/2	2/2	2/2	2/2	2/2	2/2	2/2	2/2	2/2	16/16
	0/0	0/0	3/3	3/3	3/3	3/3	2/2	2/2	2/2	16/16

Legenda: g/rg značí gymnasiální pobočku třídy a reálně gymnasiální

Zdroj: Státní okresní archiv České Budějovice, B 134 Jirsíkovo státní gymnásium České Budějovice, Kniha c. k. českého státního gymnásia v Českých Budějovicích, str. 25.

V důsledku obsazení příhraničních oblastí Němci v roce 1938, a díky odcházení studentů z pohraničí do centrálnějších měst republiky, došlo i na Gymnasiu J. V. Jirsíka k navýšení počtu studentů ve třídách.

Německá správa školních úřadů se přičinila o zbavení českého názvu „Jirsíkovo“ gymnásium a od roku 1939/1940 nesla škola název „Gymnásium v Budějovicích“. V následujícím školním roce německé vojsko zabralo přízemí školy a tělocvičnu.

Likvidovali knihy a poškodili i velkou část školního inventáře. Za okupace počet studentů klesal a to i z důvodu úředních nařízení o snižování povoleného počtu studentů. Vyučování bylo z různých důvodů často narušováno a tím klesala i kvalita výuky. V letech 1942 a 1943 byla výuka výrazně krácena, jednak proto, že byli studenti přidělováni na zemědělské práce, ale i kvůli nasazování profesorů i studentů na práce do Říše. Docházelo k zatýkáním žáků i vyučujících. Ve školním roce 1944/ 1945 se ve druhém pololetí téměř nevyučovalo, protože v prostorách školy byl zřízen německý lazaret. Studentům byly, v náhradních prostorách Lannovy loděnice, zadávány pouze domácí úkoly. Z důvodu četných vojenských náletů bylo vyučování na gymnáziu, počínaje dubnem, ukončeno a obnoveno až 5. června 1945. V následných letech byl počet studentů poměrně nízký, vyučování bylo, z důvodu nedostatku paliva, omezováno jen na dopolední část a studenti se podíleli na odklizení následků bombardování českých Budějovic a Českých Velenic. Rapidní pokles studentů pokračoval i po roce 1948 kdy byl přijat nový zákon o jednotné škole. Počet studentů tak klesl ze 472 žáků na 238 žáků v roce 1952/1953. A to přesto, že byly ročníky doplňovány o přecházející studenty ze zrušených církevních ústavů. V letech 1848/1949 byla koncepce gymnázií měněna na pětileté a v následujícím školním roce již na čtyřleté studium. Ve školním roce 1950/1951 zanikl rozdíl mezi dosavadním klasickým a reálným typem gymnázia, došlo ke sloučení obou typů v nový typ jednotně nazýván „gymnázium“. Z vyučování se vypustila výuka latinského jazyka. Jirsíkovo gymnázium bylo sloučeno s Reformním reálným gymnáziem v České ulici. V roce 1951/1952 došlo opět k zásadní změně a to přestěhování gymnázia do České ulice, zatímco tamní pedagogické gymnázium bylo přestěhováno do budovy Jirsíkova státního gymnázia. Ve stejném roce došlo ke změně názvu školy, kdy byl vypuštěn přívlastek „Jirsíkovo“ a název školy byl jen „Gymnázium v Českých Budějovicích“. Klesal počet studentů, klesala kvalita výuky. Počet studentů se dostal na historicky nejnižší, a to 238, což bylo ještě o 30 studentů méně, než v prvním roce založení gymnázia. V dalším školním roce 1952/1953 byla činnost gymnázia v jeho stávající podobě zrušena a v novém školním roce zahájil činnost nový typ školy, jedenáctiletá střední škola. Tato změna proběhla v důsledku přijetí zákona č. 31/1953 Sb., na jehož základě došlo ke změně dosavadních typů národních, středních škol a gymnázií na jednotnou soustavu na osmileté a jedenáctileté střední školy. Vzdělání gymnazijní úrovně měly zajistit poslední tři ročníky jedenáctiletých škol. Tyto tři

ročníky měly zajistit vyšší všeobecné vzdělání a připravovat studenty pro studium na vysokých školách. V Českých Budějovicích byly takovéto školy tři.

Na sklonku 60. let došlo na čas k uvolnění politického i veřejného života a to ve svém důsledku přineslo změnu i ve výuce. Zároveň přišel, ze strany gymnázia, návrh na obnovení 8 letého gymnázia. Od 1.května 1969 získal ústav zpět svůj původní název „Gymnázium J. V. Jirsíka“. Nebylo to ovšem na dlouho. Období normalizace, a s tím spojené ideologické a politické zájmy, vedly k zásahům do vyučování a opět ke změně názvu školy. Tentokrát na „Gymnázium Karla Šataly“. Došlo k rozdělení školy na dvě gymnázia a k personálním změnám. Postupně došlo k utlumení experimentálního osmiletého studia a během doby se měnilo samotné zaměření školy, které se, na počátku 80. let, ustálilo na zaměření přírodovědné. Přesto, že bylo politickým režimem necitlivě zasahováno do obsahu výuky a byly do ní implementovány předměty typu stavebnictví, elektrotechnika, ekonomika a organizace ad., ústav si i přesto zachoval vysokou úroveň výsledků a i v této atmosféře byl vyhledávanou školou.

Po revolučním roce 1989 se škola mohla opět vrátit k původním tradicím ze kterých vznikla a získala znovu, a již nastálo, svůj původní název „Gymnázium J. V. Jirsíka“

Škola se vrátila i ke své původní myšlence osmiletého gymnázia, a tak ve školním roce 1991 byla otevřena prima víceletého gymnázia. Výuka tak probíhá ve čtyřletých a osmiletých programech a školu navštěvuje 500 studentů.

Obsah studia je zaměřen všeobecně, ale též s tradičním zaměřením na předměty přírodovědné. V současnosti je vzdělávací program řazen do 3 hlavních oblastí: „Člověk a zdraví“, „Člověk a společnost“ a „Člověk a příroda“. Jednotlivé programy jsou zastoupeny volitelnými předměty, které si studenti volí v posledních dvou ročnících.

Gymnázium spolupracuje se zahraničními partnerskými gymnázii v SRN a v Rakousku. Pod záštitou školy se studenti věnují v mimoškolních aktivitách různým zájmovým činnostem, jako jsou sportovní aktivity (škola má úspěšné volejbalové družstvo), pěvecký sbor Mendík, cestování a dalším aktivitám. (www.gjvj.cz)

Školní orchestr v školním roce 1942/48.
(Prof. Adolf Švecík).

4. OBSAH STŘEDOŠKOLSKÉHO VZDĚLÁVÁNÍ PRO PŘIJETÍ NA VYSOKOU ŠKOLU A PRO PROFESNÍ UPLATNĚNÍ

4.1. Pojetí středoškolského vzdělávání

„Vzdělávání ve čtyřletých gymnáziích a na vyšším stupni víceletých gymnázií má žáky vybavit klíčovými kompetencemi a všeobecným rozhledem na úrovni středoškolsky vzdělaného člověka a tím je připravit především pro vysokoškolské vzdělávání a další typy terciárního vzdělávání, profesní specializaci i pro občanský život.“ (Výzkumný ústav pedagogický v Praze, 2007, Rámcový vzdělávací program pro gymnázia, s.8)

Středoškolské studium má být natolik náročné a motivující, aby studenti měli možnost osvojit si důležité vědomosti, dovednosti a hodnoty. Tyto kompetence by pak měli dokázat využívat v osobním i profesním životě, ale i v dalším terciálním typu vzdělávání. Smyslem středoškolského vzdělávání pak je, aby se studenti naučili získané poznatky a data využívat v kontextu a své vědomosti pak rozvíjeli i nadále. Obzvláště pak na gymnaziálních typech škol je snaha o to, aby studenti získali široký vzdělanostní základ. Tento profil studenta je předpokladem pro následné vyšší a vysokoškolské studium. Ale je stejně tak důležitý i pro adaptaci a úspěšné uplatnění na trhu práce, jak v tuzemsku, tak v zahraničí.

Osobně se domnívám, že v současné době, je z pohledu profesního uplatnění vyžadován i vyšší stupeň vzdělání, než tomu bylo v nedávné minulosti. Na mnohé pracovní pozice je zaměstnavateli požadována vyšší úroveň vzdělání, ačkoliv tato úroveň vzdělání nekorresponduje s kompetencemi a pracovní náplní dané pozice. Stáváme se tak, bohužel, často svědky jisté degradace vzdělávání. Jak konstatují sociologové, dochází k tzv. dequalifikaci vzdělání. Prof. Jan Keller o dequalifikaci konstatuje, že v naší zemi je možnost získat s vysokoškolským vzděláním pracovní místo spojené se sociální užitečností a veřejným uznáním, pozici, která je privilegovaná. Ale děje se tak často právě díky tomu, že nahradí v této pozici středoškolsky vzdělaného jedince. Tím dochází ke zmiňované dequalifikaci. (Přednáška prof. J. Kellera: „Život nad pomery“, Bratislava 2013)

S tímto fenoménem má zkušenost Francie. Ve Francii je uzákoněno, že 80% studentů musí mít středoškolské studium. Absolventi středních škol po té masivně pokračují studiem na vysokých školách a tím v zemi, a v tamním sociálním systému, vytváří situaci, kdy je přemíra vysokoškolsky vzdělaných lidí, ale nedostatek odpovídajících pracovních pozic. Vzdělání bude stále důležitější proto, aby měl jedinec možnost uspět na trhu práce. Toto je zároveň projev dekonverze v rovině vzdělání. O dekonverzi hovoříme tehdy, pokud úroveň vzdělání neumožňuje danému jedinci obsadit pracovní pozici, která mu přináší sociální užitečnost a veřejné uznání. Prof. Jan Keller varovně upozorňuje na tento jev, který se začíná postupně objevovat i v naší zemi. Neúměrně posouváme požadavky trhu, důsledkem je, mimo jiné, i nárůst procenta vysokoškolsky vzdělaných lidí, ale na druhé straně tím dochází k podpoře výše zmiňované dekonverze. (Přednáška prof. J. Kellera: „Život nad pomery“, Bratislava 2013)

4.2. Cíle a kompetence středoškolského a gymnaziálního vzdělávání

V rámci středoškolského vzdělávání a na čtyřletých a víceletých gymnáziích je snaha o naplnění těchto cílů:

- *vybavení studentů klíčovými kompetenci na úrovni*
- *vybavení studentů kvalitním vzdělanostním základem*
- *příprava studentů k profesnímu a osobnímu uplatnění a k celoživotnímu učení*

(Výzkumný ústav pedagogický v Praze, RVPG, 2007, s.8)

Kompetencemi chápeme soubor schopností, vědomostí, dovedností, postojů a hodnot, které jsou důležité pro osobní vývoj jedince, následné uplatnění v životě a jeho zapojení do společnosti. Úroveň těchto kompetencí nám značí stav, kterého by měli studenti postupně dosáhnout.

Výzkumný ústav pedagogický v Praze uvádí ve svém Rámcovém vzdělávacím programu pro gymnázia, 2007, s.9, tyto kompetence, které by si měli studenti během studia osvojit:

- kompetenci k učení
- kompetenci k řešení problémů
- kompetenci komunikativní
- kompetenci sociální a personální
- kompetenci občanskou
- kompetenci k podnikavosti

4.3. Vzdělávací obsah na gymnáziích

Vzdělávací obsah je ucelená, propojená soustava očekávaných výstupů a učiva. Přičemž jako výstup chápeme úroveň kompetencí, kterých by měl student v daném oboru na konci vzdělání dosáhnout.

Vzdělávací obsah je na gymnáziích rozdělen do osmi vzdělávacích oblastí:

- *Jazyk a jazyková komunikace (Český jazyk a literatura, Cizí jazyk, Další cizí jazyk)*
- *Matematika a její aplikace (Matematika a její aplikace)*
- *Člověk a příroda (Fyzika, Chemie, Biologie, Geografie, Geologie)*
- *Člověk a společnost (Občanský a společenskovědní základ, Dějepis; Geografie)*
- *Člověk a svět práce (Člověk a svět práce)*
- *Umění a kultura (Hudební obor, Výtvarný obor)*
- *Člověk a zdraví (Výchova ke zdraví, Tělesná výchova);*

- *Informatika a informační a komunikační technologie (Informatika a informační a komunikační technologie).*

(Výzkumný ústav pedagogický v Praze, 2007, Rámcový vzdělávací program pro gymnázia, s.11)

Již v kapitole 3.1. zmiňuji tři vzdělávací oblasti, které jsou ve vzdělávacím programu Gymnázia J. V. Jirsíka. V této kapitole tyto vzdělávací oblasti přiblížím detailněji. K uvedeným programům připojuji ještě jednu vzdělávací oblast „Člověk a svět práce“.

Vzdělávací oblast „Člověk a společnost“

Tento vzdělávací program využívá společenskovední poznatky, které studenti získali během základního vzdělání, dále je rozvíjí a učí je využívat je v širším myšlenkovém kontextu. Studenti si osvojují reflexi společenské skutečnosti, řešení otázek každodenních společenských problémů, osvojují si historické znalosti, tradiční hodnoty naší civilizace, otázky globalizace. Taktéž směřuje studenty k odpovědnému občanskému životu v demokratické společnosti a k respektu základních principů demokracie. Podporuje úctu k tvorbě lidstva minulé i současné doby, respekt k lidské důstojnosti a uvědomění si jedinečnosti lidského života. (RVPG, 2007, s. 38)

Cíle a záměry tohoto programu jsou naplněny díky vzdělávacím oborům: Dějepis, Základy společenských věd, Geografie.

V těchto oborech by měl student dosáhnout daných cílů a kompetencí.

Vzdělávací oblast „Člověk a příroda“

Přírodovědné vzdělávání má být orientováno na hledání souvislostí mezi poznanými aspekty přírodních objektů či procesů. V tomto vzdělávacím programu jde především o poznávání a využívání přírodních zákonitostí. (RVPG, 2007, s. 25)

V přírodovědných disciplínách jsou si metody a prostředky, které se uplatňují ve výzkumné činnosti, dosti blízké. V procesu výzkumu jsou souběžně využívány

prostředky empirické i teoretické, jsou nezastupitelné a vzájemně propojené. Studenti tak mají mít v tomto programu co nejvíce možností osvojit si tyto metody výzkumu a aktivně je, spolu se zjištěnými přírodovědnými poznatky, ve výuce používat. Pro ověření objektivitu a pravdivosti získaných dat a pro diskusi o problémech by žáci měli využívat diskusi. Zároveň si v rámci diskuse osvojí jak veřejně předložit svůj názor, metodu veřejného kritického zhodnocení a schopnost nevnímat svého oponenta jako názorového protivníka, ale jako partnera, který se snaží dosáhnout objektivitu a pravdy. Zároveň si osvojují základní morální normy přírodovědného poznávání a výzkumu. Vzdělávací program má studentům představit využívání zjištěných poznatků do oblasti technologií. (RVPG, 2007, s. 25)

Program je členěn na vzdělávací obory: Fyzika, Biologie, Chemie, Geologie a Geografie. V těchto oborech by měl student dosáhnout daných cílů a kompetencí.

Vzdělávací oblast „Člověk a zdraví“

Vzdělávací program je orientován na zdravý způsob života a péči o zdraví. Studenti by si v tomto programu měli osvojit základní otázky péče o zdraví své, i druhých, osvojí si techniky relaxace a regenerace, základy psychohygieny a zdravé výživy. Zároveň získají vědomosti o mezilidských vztazích, znalosti z oborů vývojové a sociální psychologie, ochrany zdraví obyvatel za mimořádných situacích. (RVPG, 2007, s. 58)

Program je členěn na vzdělávací obory: Výchova ke zdravému životnímu stylu, Vývojová a sociální psychologie, Základy sociální patologie, Ochrana zdraví obyvatel, První pomoc. V těchto oborech by měl student dosáhnout daných cílů a kompetencí.

Vzdělávací oblast „Člověk a svět práce“

Tento program je orientován na profesní volbu a trh práce, ale zároveň i na přípravu volby následného vzdělávání. Výstupem by mělo být posouzení osobnostních a kvalifikačních předpokladů pro volbu terciálního stupně studia nebo pro profesní uplatnění. Dále pak orientace na trhu práce v tuzemsku i zahraničí (případně získání takových kompetencí, aby student uměl, na základě orientace na pracovním trhu,

reagovat správnou volbou dalšího vzdělávání). Student dokáže prezentovat svou osobu a práci na případném pracovním konkurzu. Stejně tak dokáže zpracovat veškerou dokumentaci spojenou s přijetím na další stupeň vzdělávání či s přijetím do pracovní pozice. (RVPG, 2007, s. 48)

V programu jsou začleněny vzdělávací obory: Management, Právo, Ekonomie, Marketing, Bezpečnost práce, Politologie – základy sociální a fiskální politiky.

5. SHRUTÍ TEORETICKÉ ČÁSTI

Na základě dostupných historických i odborných poznatků bylo představeno středoškolské vzdělávání napříč historií.

Představila jsem historii středoškolského vzdělávání v České republice od období rakouské monarchie až po současnost, ale i regionální situaci na českobudějovickém Gymnáziu J. V. Jirsíka.

V historickém přehledu tak můžeme pozorovat vývoj středoškolského vzdělávání, jeho úlohu v daných obdobích. Zároveň se zde projevuje vliv jednotlivých politických režimů, životní úroveň obyvatel, vliv sociálního prostředí ekonomický vývoj společnosti a další aspekty, které školství ovlivňují. Všechny tyto vlivy významně zasahovaly do vývoje školství.

Dále byl v teoretické části zmapován obsah středoškolského vzdělávání jednak pro následné vysokoškolské vzdělávání, ale i pro profesní uplatnění. V této části je představeno pojetí středoškolského vzdělávání, jeho cíle a kompetence. Zároveň zde představuji vzdělávací oblasti na gymnaziálním typu školy.

Ze zpracovaných poznatků můžeme vyvodit důležitou funkci vzdělávání ve společnosti. A to nehledě na časové období, kterým se zrovna zabýváme. V každé historické etapě sehrálo vzdělávání významnou roli. Jsou těžká období světových válek, kdy bylo vzdělávání významně potlačováno, stejně tak období normalizační, kdy byl zásah politického režimu velmi zásadní. Přesto se v každé době našlo mnoho odvážných a morálně silných lidí, jak na straně pedagogů, tak na straně studentů, kteří se přičinili o to, aby i v nejtěžších chvílích bylo umožněno vzdělávat se.

6. PRAKTICKÁ ČÁST

6.1. Úvod do praktické části

Cíl výzkumu

V empirické části bakalářské práce se budu věnovat rekonstrukci běžného dne studenta ve zvolených časových obdobích. Provedu porovnání úspěšnosti přijetí na vysoké školy a možnosti určité specializace středních škol pro oblast humanitního a přírodovědeckého zaměření. Nikoliv z hlediska jejich přímé diferenciaci, ale projeveného zájmu studentů. Budu se soustředit, ve vybraných skupinách studentů, na přípravu studentů na přijímací řízení na vysokou školu. V rámci své práce se budu zajímat o potřeby a představy studentů o kvalitě výuky. V závěru budu tyto poznatky formulovat do obecného doporučení.

Cílem empirické části je ověření teoretických poznatků a doplnění jednotlivých souvislostí.

Metodologie výzkumu

Kvalitativní přístup je proces zkoumání jevů a problémů v autentickém prostředí s cílem získat komplexní obraz těchto jevů založený na hlubokých datech a specifickém vztahu mezi badatelem a účastníkem výzkumu. Záměrem výzkumníka provádějícího kvalitativní výzkum je za pomoci celé řady postupů a metod rozkrýt a reprezentovat to, jak lidé chápou, prožívají a vytvářejí sociální realitu. (Švaříček, Šed'ová a kol., 2007, s.17)

Výzkumná metoda

V této práci bude využito jako metody sběru dat: řízený rozhovor, analýza dokumentů, narativní rozhovor a narativní rekonstrukce, pozorování a rozbor školních výsledků.

Výzkumný soubor

Za subjekty výzkumu byli zvoleni vybraní studenti 3. a 4. ročníků dvou gymnázií v Jihočeském kraji. Dále pak pedagogové z těchto škol. Obě školy jsou gymnázia, obě všeobecně zaměřená. Jedna škola je moderněji vybavená, má pokrokovější přístup v oblasti využívání moderních technologií během výuky, pořádá mnoho aktivit v oblasti nepovinného vzdělávání a dalších mimoškolních aktivit kulturních a sportovních. Je to gymnázium s dlouholetou historií a tradicí a nachází se v krajském městě. Svou kapacitou je o poznání větší, než druhé gymnázium, které se nachází v menším okresním městě. Toto druhé vytipované gymnázium bylo historicky považováno za velmi kvalitní, dosahovalo velmi dobrých úspěchů jak na poli studijních výsledků, tak mimoškolních aktivit. V současné době výsledky nejsou tak prestižní, přesto se jedná o gymnázium na velmi dobré úrovni. Ve výuce není využíváno tolik moderních technologií, pedagogický sbor je dlouhodobě neměnný.

Dalšími informanty byly jednotlivci, kteří poskytli historická data a výpovědi k rekonstrukci běžného studentského dne v daných časových obdobích.

Informanti byli voleni tak, aby bylo docíleno co nejhlubšího proniknutí do případu a díky tomu došlo k objevení nových souvislostí daného tématu.

Data z jednotlivých rozhovorů pro první část výzkumu jsou přepsána a implementována do jednotné písemné podoby pro zvolená historická období. Data nejsou publikována v plném rozsahu, jsou vybrány vždy podstatné části týkající se zkoumaného okruhu.

Získaná data z jednotlivých rozhovorů, pro druhou část výzkumu, byla přepsána doslovně, pouze s korekturou do spisovného jazyka. Korekce jazyka byla provedena v odpovědích studentů. Byli vytvořeny čtyři kategorie, které kolidují s položenými výzkumnými otázkami pro každou skupinu informantů, tedy pro studenty a pro pedagogy. Po provedené analýze získaných dat byly použity odpovědi, které se objevovaly nejčastěji a blížili se nejvíce zadané otázce. V závěru této kapitoly je provedeno přehledné shrnutí.

Informanti byli seznámeni s obsahem bakalářské práce a byli instruováni, jak bude výzkum probíhat. Zároveň byli upozorněni na provedení, zpracování a archivování poskytnutých dat a byli upozorněni na zachování anonymity.

Výzkumné otázky

Výzkumné otázky byly voleny v závislosti na výzkumné metodě. Zároveň je pro volbu výzkumných otázek podstatné, že praktická část je dělena do dvou hlavních částí a to první část, ve které se budu věnovat rekonstrukci běžného studentského dne v daných časových obdobích a druhá část, ve které se budu věnovat výzkumu kvality středoškolského vzdělávání a jeho obsahu pro přijetí na vysokou školu a pro profesní uplatnění. Obě části se ve své podstatě doplňují a jsou důležité pro ucelený výzkum tohoto tématu. V případě první části výzkumu bylo použito metod narativního rozhovoru a následné narativní rekonstrukce. Narativní rozhovor je nestrukturovaný rozhovor ve kterém výzkumník podněcuje informanta k vyprávění příběhu. Záměrem je získat co největší objem informací, které poskytnou ucelený pohled na dané téma a prostor k hledání souvislostí. Narativní rekonstrukce je pak rekonstrukce jevu (případu) na základě analýzy získaných dat. Tato metoda je vhodná pro rekonstrukci životních příběhů.

V druhé části se budu věnovat výzkumu kvality středoškolského vzdělávání a jeho obsahu pro přijetí na vysokou školu a pro profesní uplatnění. V rámci této kapitoly byla zvolena výzkumná metoda řízeného rozhovoru a následující výzkumné otázky.

V kapitole 6.2. budou zvoleny následující výzkumné otázky pro skupinu studentů:

1. Jak by měla probíhat výuka na vaší škole, aby jste ji považovali za kvalitní?
2. Máte možnost vyjádřit se ke kvalitě výuky na vaší škole a učinili jste tak někdy?
3. Splnil výběr školy Tvé očekávání?
4. Jsi připraven/-a na následné vysokoškolské studium?

V rámci téže kapitoly budou na stejné dotazy odpovídat i pedagogové a výzkum bude doplněn o tyto otázky:

1. Jaký je Váš názor na současné studenty, mají touhu po vědění?
2. Čím se lišíte od ostatních škol stejného typu, co byste vyzdvihli za pozitiva v rámci vzdělávání ve vašem ústavu?
3. Jaký je Váš názor na obsah středních škol z hlediska následného přijetí na vysokou školu či profesního uplatnění?

6.2. Výzkumné otázky kvality vzdělávání, obsah studia pro přijetí na vysoké školy a pro profesní uplatnění

V této kapitole se věnuji rozboru jednotlivých témat, které byly vymezeny výzkumnými otázkami v kapitole 6.1. Bude uváděna vždy výzkumná otázka a odpovědi informantů. Nejprve budou uváděny otázky a odpovědi skupiny studentů a následně otázky a odpovědi skupiny pedagogů. Odpovědi informantů budou přepsány doslovně, pouze s korekturou spisovného jazyka.

V závěru kapitoly bude provedena analýza a závěrečné shrnutí daných témat.

Stručné představení škol ve kterých probíhal výzkum:

Gymnázium „A“ :

Jedná se o gymnázium s dlouholetou historií a tradicí. Patří ke školám s vysokou prestiží. Škola se nachází v krajském městě. Gymnázium je všeobecně zaměřeno. Škola má kromě svého vzdělávacího programu ještě několik doplňujících vzdělávacích programů a dalších mimoškolních aktivit. Vytváří programy ve spolupráci s Jihočeskou univerzitou a mnohými výrobními společnostmi, kde studenti mohou absolvovat stáže. Aktivně spolupracuje se spřátelenými školami v zahraničí. Gymnázium navštěvuje cca 540 studentů. Úspěšnost přijetí studentů na vysoké školy je 98% *. (* Údaj z roku 2013) Vybavení školy je na vysoké úrovni. Vedení školy klade důraz na kvalitu výuku a díky tomu klade vysoké požadavky i na učitelský sbor. Spolupráce s tímto gymnáziem byla

velmi dobrá, učitelé i studenti ochotně spolupracovali. Taktéž ředitel školy byl velice ochotný.

Gymnázium „B“:

Gymnázium patří k novějším školám, bylo založeno v roce 1949. Jedná se o menší gymnázium s osmiletým studijním cyklem. Studuje zde cca 240 studentů. Tato škola má všeobecně zaměřený vzdělávací program. Přesto se snaží posílit význam výuky jazyků a oblast informačních technologií. Studenti se mohou zapojit do programů v rámci různých vyučovaných předmětů. (např. eTwinning (v rámci výuky anglického jazyka), různých vědomostních olympiád). Škola nenabízí takový výběr dalších vzdělávacích programů, jako předchozí gymnázium. Postrádám zde proaktivitu ve směru rozvoje studentů dle jejich zaměření a případného talentu. Učitelský sbor je mnoho let neměnný, taktéž i vedení školy je několik desítek let stálé. Spolupráce s gymnáziem, respektive s učiteli nebyla příliš dobrá, kromě jedné učitelky nechtěli spolupracovat. Studenti spolupracovali ochotně.

Stručná kazuistika vybraných informantů:

Jan, 19 let:

Pozitivně laděný mladý muž, vysoké štíhlé postavy. Spíše extrovertní, příliš se neprosazuje. Volný čas tráví s přáteli, v přírodě a u počítače. Studijní výsledky jsou průměrné. Navštěvuje gymnázium v menším okresním městě. V našem označení gymnázium „B“. Je studentem 4. ročníku a podává přihlášku na zemědělskou fakultu JCU.

Tereza, 18 let:

Negativně laděná slečna, vysoké, silné postavy. Extrovert, rebelka, často se prosazuje. Prezentované názory jsou nekonstruktivní, argumentačně slabé. Svůj volný čas věnuje mj. přípravě a účasti na LARPEch. Studijní výsledky jsou průměrné, až lehce podprůměrné. Navštěvuje gymnázium v menším okresním městě. V našem označení gymnázium „B“. Je studentkou 3. ročníku a v následujícím roce chce podávat přihlášku na VŠCHT Praha.

Marek, 19 let:

Pozitivně laděný mladý muž, střední postavy. Spíše extrovertní, aktivní typ. Studijní výsledky jsou nad průměrem. Student se zajímá i o doplňující vzdělávací programy. Má konstruktivní nápady, komunikativní typ. Navštěvuje gymnázium v krajském městě. V našem označení gymnázium „A“. Je studentem 4. ročníku a podává přihlášku na Právnickou fakultu UK Praha.

Lucie, 18,5 roku:

Spíše negativně laděná slečna, vyšší štíhlé postavy. Introvert, příliš neprojevuje vlastní názor. Studijní výsledky průměrné. Zatím nevyužívá doplňující vzdělávací programy, které nabízí škola na které studuje. Navštěvuje gymnázium v krajském městě. V našem označení gymnázium „A“. Je studentkou 3. ročníku a v následujícím roce chce podávat přihlášku na Pedagogickou fakultu JCU.

Marie, 19 let:

Pozitivně laděná slečna, střední štíhlé postavy. Extrovert, aktivní přístup ke studiu, zdravě projevuje vlastní názor. Studijní výsledky nadprůměrné. Ve svém volném čase se věnuje umělecké činnosti, hraje na housle a tančí v uměleckém sboru lidových tanců. Navštěvuje gymnázium v krajském městě. V našem označení gymnázium „A“. Je studentkou 4. ročníku a podává přihlášku na FSS Masarykovy univerzity.

Ondřej, 18 let:

Pozitivně laděný mladý muž, střední plnoštíhlé postavy. Spíše extrovertní, umí se prosadit. Je to veselý typ. Svůj volný čas věnuje počítači a kamarádům. Studijní výsledky jsou průměrné. Navštěvuje gymnázium v menším okresním městě. V našem označení gymnázium „B“. Je studentem 3. ročníku a v následujícím roce chce podávat přihlášku na Fakultu dopravy a logistiky, Pardubice.

Lenka, 18 let:

Pozitivně laděná slečna, střední postavy. Spíše introvert, moc se neprosazuje. V kolektivu je nenápadná. Svůj volný čas věnuje výcviku psa a má ráda přírodu. Studijní výsledky jsou průměrné. Navštěvuje gymnázium v menším okresním městě.

V našem označení gymnázium „B“. Je studentkou 3. ročníku a v následujícím roce chce podávat přihlášku na Pedagogickou fakultu JCU.

Jakub, 19 let:

Pozitivně laděný mladý muž, vyšší štíhlé postavy. Extrovertní, velmi aktivní typ. Studijní výsledky jsou nad průměrem. Student se zajímá i o doplňující vzdělávací programy. Má konstruktivní nápady, komunikativní typ. Ve svém volném čase se mimo jiné věnuje sportovním aktivitám. Navštěvuje gymnázium v krajském městě. V našem označení gymnázium „A“. Je studentem 4. ročníku a podává přihlášku na Ekonomickou fakultu VŠE Praha.

Učitelka Jana, 48 let:

Učitelka z gymnázia „B“. Konzervativní pedagožka, příliš neexperimentuje.

Učitel Miroslav, 35 let:

Učitel z gymnázia „A“. Mladý, sportovně založený muž. Jako pedagog je otevřený novým trendům. Aktivní typ. Práce pedagoga ho naplňuje.

Učitelka Jitka, 28 let:

Učitelka z gymnázia „A“. Aktivní, mladá žena. Ve své práci pedagožky implementuje mnoho moderních prvků. Snaží se výuku činit zajímavou a studenti se snaží posuzovat komplexně. Aktivně vyjadřuje své názory, do své práce je velmi zapálená a vykonává jí s radostí. Věnuje se práci se studenty i v mimoškolních aktivitách.

VÝZKUMNÉ OTÁZKY A ODPOVĚDI INFORMANTŮ:

1. Jak by měla probíhat výuka na vaší škole, aby jste ji považovali za kvalitní?

Toto téma, a k němu se vztahující výzkumná otázka, bylo zvoleno proto, aby studenti vyjádřili a specifikovali své požadavky na výuku. Záměrem je, aby studenti dokázali konstruktivně zhodnotit stávající podobu výuky a v případě nespokojenosti navrhli řešení.

Jan:

„Myslím si, že se mnohé změnilo k lepšímu, ale ještě stále mi vadí ten zbytečný dril. Jinak bych byl asi spokojený.“

Tereza:

„Je to hrozné, vždyť se nic nezměnilo. Přednášky jsou nezáživné, nebaví mě to. Třeba v jazyku, učí nás předělaná ruštinářka. Myslím, že to sama neumí. Chybí mi celkově možnost se zapojit víc do předmětu.“

Marek:

„S výukou jsem spokojený, na našem gymnáziu je hodně možností jak se realizovat. Ano, ten dril tu je, ale to asi musí být. Mě jde spíše o to, že je možnost se realizovat i jinak, třeba v nepovinných předmětech. Děláme zajímavé výzkumy a jsme vědomostně připravení i na různé olympiády, ve kterých máme dobré umístění a pak máme lepší možnost se dostat na vysokou.“

Lucie:

„Přijde mi zbytečné učit se tolik věcí nazpaměť. Stejně toho většinu zapomenou. A v době internetu se dá všechno vyhledat rychle a snadno. Nejsem spokojená s výukou jazyků. Neznámkovala bych výchovy, přijde mi to zbytečné. Ocenila bych snahu, ale, když někdo nemá talent, tak, proč mám mít horší známku z výtvarky nebo hudebky? Přijde mi, že máme moc dlouhé vyučování. Je to nutné tu trávit tolik času?“

Marie:

„Myslím, že je to všechno v lidech. Učitelích i studentech. Jsou i dobří učitelé, kteří se snaží a výuku dělají interaktivní a zajímavou. A stejně tak jsou tací, co na nás jen vriskají a nic nám nevysvětlí. A to samé je s námi. Většina studentů asi ještě neřeší, proč jsou tady, a že bychom se měli vzdělávat a být za tu možnost rádi. Spoustu dětí na světě tu možnost nemá. Já jsem třeba ráda, co mě tu naučili, hlásím se na vysokou a myslím, že bych se mohla dostat, snažila jsem se učit.“

Ondřej:

„Vadí mi, že se musíme učit nazpaměť. A spoustu nepotřebných věcí. U nás nepoužíváme moc nové technologie. Třeba na některých gymnáziích pracují běžně s tablety, tady ho nesmím mít. Změnil bych jazyky. Chybí mi více konverzace. A jsou tu staří nepružní učitelé. To bych vyměnil.“

Lenka:

„Já si myslím, že se nemělo všechno tak známkovat a mělo by se koukat na žáka i nějak celkově, ne jen, jestli dostal dvě pětky za sebou, ale jestli se snaží a tak. Líbilo by se mi více volnosti v tom studiu. Neučit se všechno nazpaměť. I když to bychom se asi nic nenaučili, nikdo by se neučil. (smích) Jsem ve třetím ročníku, budu muset asi zabrat, abych se dostala na vysokou.“

Jakub:

„Postrádám kreativitu od některých učitelů. Nelíbí se mi to normování, jen se soustředí na známky a utíká jim celkový obraz studenta. Když jsem měl zájem ubírat se nějakým směrem, nesetkal jsem se s nějakou podporou. Stejní učitelé, stejný styl. Doufám, že na vysoké to bude jiné.“

Na stejnou otázku odpověděli pedagogové následovně:

Učitelka Jana:

„Vím, že studenti negativně vnímají paměťové učení. Mají pocit, že v době internetu není potřeba mít naučené znalosti, mohou si je kdykoliv vyhledat. Snažím se jim výuky zpestřit různými metodami. Vyžaduje to náročnější přípravu a na to se, přiznám, nemám vždy dostatek času. Záleží i na podpoře vedení školy. Přesto se paměťovému učení nevyhnou.“

Učitel Miroslav:

„Na jednu stranu souhlasím s názory studentů, lpíme na známkách, na výkonech, ovšem se studenty je to těžké, pokud nebudou mít nad sebou onen “bič“ nebudou se snažit. Já učím výpočetní techniku a tělesnou výchovu, snažím se být kreativní dost, mé předměty

nejsou tolik směřované na paměťový výkon. Každopádně najít kompromis není lehká záležitost. Ale věřím, že se mnohé změnilo k lepšímu.“

Učitelka Jitka:

„Je to o lidech. Kdo chce, udělá si čas obohatí výuku o zajímavosti, udělá ji více interaktivní. Když jsem přišla po vysoké učit, byla jsem plná ideálů, jak budu učit jinak, jak se nenechám strhnout zaběhanou praxí. Jenže pokud nemáte podporu u vedení, kolektiv kolegů Vás strhne a nepřímo donutí, naznačí, že na takové „výmysly“ nejsou zvědaví. Je to pak na vás, jak dlouho budete mít sílu „bojovat“ s větrnými mlýny. Opravdu velmi záleží na prostředí. Co se týče studentů je to stejné, někteří se snaží sami a další nad sebou budou vždy potřebovat „bič“, aby měli nějaké výkony. Často negativně hodnotí učitele, výuku, ale nemají příliš konstruktivních připomínek na změnu“ .

2. Máte možnost vyjádřit se ke kvalitě výuky na vaší škole a učinili jste tak někdy?

Toto téma, a k němu se vztahující výzkumná otázka, bylo zvoleno proto, abychom zjistili, zda studenti mají na svých školách možnost vyjádřit se ke kvalitě výuky, zda o to mají zájem a zda tak činí.

Jan:

„Možnost vyjádřit se máme tak nějak průběžně. Náš zástupce třídy může tlumočit naše názory směrem k řediteli školy na studentské radě. Můžeme vyplnit dotazník. Někdy svůj názor řeknu, ale asi nejsem úplný bojovník za práva studentů“

Tereza:

„Ano vyjadřovat se můžeme a také se vyjadřuji. Ale mám pocit, že mi to k ničemu moc není. Možná tak k tomu, že mě pak akorát učitelé nesnáší. Já se nestydím říci svůj názor i na chodbě panu řediteli.“

Marek:

„Na naší škole pravidelně diskutujeme i o těchto záležitostech. Je to na každém z nás, aby se vyjádřil. Mnozí jen reptají, ale, když přijde na lámání chleba, tak se nevyjádří. Jsou líní řešit cokoliv.“

Lucie:

„Možnost asi je, já to neřeším.“

Marie:

„Ano, možnost máme a pravidelně jí využívám. Vyjadřujeme se buď přímo, například na třídních hodinách, na studentské radě a dalších studentských akcích nebo formou dotazníků. Sama jsem jednou přispěla na toto téma do studentských novin naší školy.“

Ondřej:

„Názor můžeme projevit, asi dvakrát, co tu jsem tři roky, jsme dostali dotazník. Jestli to někdo vyhodnotil nevím, protože u nás to na výuce a přístupu k ní vidět příliš není. Jak jsem již řekl, dokud se nezmění mnoho let neměnná sestava učitelů, asi se toho moc nezmění.“

Lenka:

„Možnost máme, spíše to směřujeme k třídnímu učiteli. Ten se snaží s námi tyhle věci řešit. Osobně se moc neangažují, ve třídě máme větší rebely, ti se ozývají více.“

Jakub:

„Možností, jak projevit svůj názor máme, myslím, dost. Snažím se je také využívat, protože tím mohu přispět k nějaké změně pro budoucí studenty. Také si myslím, že ve čtvrtém ročníku už školu celkem dobře znám a mohu některé věci objektivně posoudit. Některé pedagogy náš názor hodně zajímá, to je moc dobře.“

Na stejnou otázku odpověděli pedagogové následovně:

Učitelka Jana:

„Domnívám se, že příležitostí, jak mohou studenti vyjádřit svůj názor ke kvalitě výuky a k ostatním školním záležitostem je víc, než dost. Někteří těchto možností využijí, někteří ne. Někdy moc demokracie škodí.“

Učitel Miroslav:

„Možnost vyjádřit se ke kvalitě výuky, a nejen k této záležitosti, mají studenti na našem gymnáziu několika způsoby. I pro nás pedagogy je to důležitá zpětná vazba. Jsem za to rád, v době, kdy já jsem studoval na gymnáziu to nebylo možné.“

Učitelka Jitka:

„Na naší škole pravidelně zjišťujeme od studentů zpětnou vazbu na kvalitu výuky. Ať již při diskusích v rámci třídních hodin, dotazníkovou formou či v běžné komunikaci. Dnešní studenti využívají možnosti říci svůj názor. Osobně jsem ráda, když přijdou s nějakou konkrétní a konstruktivní připomínkou.“

3. Splnil výběr školy Tvá očekávání?

Toto téma, a k němu se vztahující výzkumná otázka, bylo zvoleno proto, aby se studenti zamysleli nad tím, zda škola a znalosti na ní nabitě, splnily jejich očekávání.

Jan:

„V podstatě ano. Jsem spokojený. Může být lépe, ale také hůře.“

Tereza:

„Spokojená nejsem, znám lepší gymnázia, ale volila jsem tak i proto, abych nemusela dojíždět.“

Marek:

„Spokojený rozhodně jsem a jsem moc rád, že jsem na takovém typu gymnázia. Jsem rád za možnosti, které se nám během studia v rámci školy naskytly. Myslím, že jsme dobře připravováni pro další studium na vysoké škole.“

Lucie:

„Spíše spokojená jsem. Jsem na dobré škole.“

Marie:

„Jsem spokojená a zpětně bych neměnila své rozhodnutí.“

Ondřej:

„Spokojený jsem tak na půl, ale mě to takto stačí.“

Lenka:

„Jde to. Hlavně, abych se pak dostala dál na vysokou.“

Jakub:

„Spokojený jsem. Kdybych spokojený nebyl, určitě bych se snažil o změnu školy. Chci se něco dozvědět a být připravený na další studium.“

Na stejnou otázku odpověděli pedagogové následovně:

Učitelka Jana:

„Studentům se na naší škole dostává kvalitního vzdělávání. Mohou se angažovat i v mimoškolních aktivitách a kroužcích. Věřím, že by mohli být spokojeni.“

Učitel Miroslav:

„Považuji naše gymnázium za výběrovou školu, která má prestiž. Domnívám se, že kvalita výuky, další školní a mimoškolní aktivity pořádané školou a v neposlední řadě i vybavení je na vysoké úrovni. Doufám, že to tak vnímají i studenti.“

Učitelka Jitka:

„Osobně se domnívám, že naše škola patří k výběrovým školám svého typu. Studentům se zde dostane kvalitního vzdělání. To, jak škola funguje a jaké má možnosti je jistě zásluha i vedení školy. Je znát, pokud ředitel dokáže vyjednat podmínky a finance pro školu.“

4. Jsi připraven/-a na následné vysokoškolské studium?

Toto téma, a k němu se vztahující výzkumná otázka, bylo zvoleno proto, aby se studenti zamysleli nad tím, zda získali potřebné kompetence pro následné vysokoškolské studium.

Jan:

„Asi jsem. A pokud nejsem, tak by bylo nefér to svádět na školu. Na typ vysoké, kam se hlásím, bych měl být připraven.“

Tereza:

„Já si myslím, že připravena moc nejsem. Hlavně z chemie, která je pro mě dost důležitá. Mám ještě rok, budu si muset zaplatit doučování.“

Marek:

„Připravený jsem, dále už to bude o štěstí u přijmaček.“

Lucie:

„Zatím jsem nad tím příliš nepřemýšlela, ale asi připravená jsem. Ještě se budu muset připravit jednotlivě na přijmačky. Mám ještě chvíli čas.“

Marie:

„Na další studium připravená jsem myslím dobře. Ještě jsem se osobně připravovala na přijímací zkoušky.“

Ondřej:

„Připravený jsem pro svůj obor, kam bych chtěl jít. Některé předměty tu sice jsou horší, ale proto jsem nevolil vysoké, kde bych je potřeboval.“

Lenka:

„Myslím, že připravená budu. Budu se muset ještě učit na přijmačky, ale to proto, že jsem nepatřila zrovna k těm pilným studentům. Ale jinak připravení jsme.“

Jakub:

„Připravený na další studium určitě jsem a bylo to i mým cílem. Vyhledával jsem i další možnosti, jak nabít další vědomosti. Naše škola nabízí dost takových možností. Což velmi chválím.“

Na stejnou otázku odpověděli pedagogové následovně:

Učitelka Jana:

„Studenti jsou systematicky připravováni a vzděláváni tak, aby byli kompetentní ke studiu na vysoké škole. Ovšem je nutno vzít v potaz jejich vlastní iniciativu v rámci studia.“

Učitel Miroslav:

„Naši studenti rozhodně jsou připraveni na následné studium na vysoké škole. Studenti mají na naší škole i další možnosti, jak se mohou vzdělávat i nad rámec stanoveného vzdělávacího programu.“

Učitelka Jitka:

„Rozhodně by být připraveni měli. Záleží samozřejmě, kdo jak přistupoval ke studiu. Studenti mají i další možnosti jak získat další vědomosti a zkušenosti. Škola pořádá mnoho kroužků i nepovinných vzdělávacích programů, které žáci celkem hojně navštěvují.“

Pedagogům byly položeny ještě tyto doplňující otázky:

1. Jaký je Váš názor na současné studenty, mají touhu po vědění?
2. Čím se lišíte od ostatních škol stejného typu, co byste vyzdvihli za pozitiva v rámci vzdělávání ve vašem ústavu?
3. Jaký je Váš názor na obsah středních škol z hlediska následného přijetí na vysokou školu či profesního uplatnění?

Učitelka Jana:

1/ „Myslím, že globálně příliš nemají touhu po vědění. Nebo respektive ne po všeobecném vědění. Zajímají se spíše úzce o daný obor či informace. Dále se spoléhají na současné moderní technologie a to, že informace jdou rychle vyhledat. Nechtějí mít vědomosti v paměti. Vliv na tom má i vývoj společnosti jako takové. Domnívám se, že dříve měli studenti více všeobecných znalostí. Byli k tomu tak vedeni.“

2/ „Naše škola je zaměřena na všeobecné vzdělávání. Mohou si dále volit, v rámci svého vzdělávání, různé nepovinné předměty a semináře. Studenti mají možnost zúčastnit se různých vědomostních olympiád.“

3/ „Domnívám se, že studentům našeho gymnázia se dostane kvalitního, všeobecného vzdělání a díky tomu jsou kompetentní k dalšímu vysokoškolskému studiu. V dnešní době je vzdělání potřebné. Proto v podstatě všichni studenti směřují na vysoké školy. Obávám se, že pro profesní uplatnění by nebyli příliš připraveni a na trhu práce by neměli mnoho možností a šancí se uplatnit.“

Učitel Miroslav:

1/ „To je velmi individuální. Někteří studenti mě překvapují svou touhou po vědění a u některých mě naopak zarazí jejich nechuť dozvědět se cokoliv nad rámec povinností. Všeobecně se domnívám, že se nechtějí učit paměťově, považují to za zbytečnost, v době moderních technologií a rychlosti získávání informací. Jenže to také není správné. Dnešním studentům středních škol chybí takový všeobecný rozhled, který jsme měli my. Tápou v Zeměpise, dějinách atd. Neřekl bych, že jsou hloupi. Spíše využívají možnosti a technologie 21.století a tím se snaží „ulehčit“ si život.“

2/ „Jak jsem již zmínil, považuji naše gymnázium za výběrovou školu. Máme mnoho dalších vzdělávacích programů nad rámec stanoveného objemu vzdělávání. Ať již jsou to nepovinné předměty, kroužky (studijní, sportovní i umělecké). Ve výuce volíme interaktivní přístup. Za důležité považuji i vybavení školy a další možnosti. V těchto bodech vidím zásadní pozitiva.“

3/ „Naše gymnázium má všeobecné zaměření, z hlediska obsahu vzdělání jsou studenti připraveni pro studium na vysoké škole. Co se týče obsahu pro profesní uplatnění, tam si nejsem jist, že by v dnešní době měli na trhu práce velké uplatnění. Mám pocit, že jsou dnes velké, možná až přemrštěné, požadavky na vzdělání na některé pracovní pozice a z těchto důvodů se obávám, že by absolvent gymnázia neměl příliš šancí uspět na trhu práce.“

Učitelka Jitka:

1/ „Mají i nemají, je to o jednotlivcích. Z globálního hlediska asi moc touhu po vědění nemají. Jsou trošku líní. Spoléhají se na své rychlé a inteligentní telefony, Ipady, tablety a další moderní technologie, ale nemají všeobecné povědomí. Nechtějí se učit nazpaměť, považují to za dávno překonanou záležitost. Jsou více ambiciózní, takže na druhé straně dokážou vymyslet zajímavé věci, když chtějí. Záleží i na jejich psychické zralosti. Když je někdo vyzrálý, dokáže konstruktivně myslet do budoucna a zapojí se sám do zajímavých projektů, které škola nabízí. (Například spolupráce s firmami, které umožní studentovi stáž nebo spolupráce s vysokými školami, kde se naši studenti zapojují do různých projektů a pak mají velké plus pro následné přijetí.) Když je lenoch a takto nepřemýšlí, čeká tzv. „co se stane“. Občas mě zarazí, že v třetích a čtvrtých ročnících střední školy nemají základní znalosti ze Zeměpisu, Dějepisu apod. To asi dříve bylo větší samozřejmostí. Bude tu hrát i vliv doby a společnosti.“

2/ „Naše gymnázium se snaží do výuky implementovat prvky, které tak činí výuku pro žáky zajímavější. Máme mnoho zajímavých nepovinných i mimoškolních programů. Dále, jak jsem již zmínila, spolupracujeme s Jihočeskou univerzitou a výrobními společnostmi. V této oblasti spolupráce mohou studenti najít mnoho dalších zkušeností a vědomostí pro své budoucí uplatnění. Škola má sportovní i umělecké kroužky. Máme navázanou spolupráci se spřízněnými školami v zahraničí. Velmi dobré vybavení školy.“

3/ „Studenti jsou po stránce obsahu vzdělání připraveni pro studium na vysoké škole. Co se týče profesního uplatnění, tam si nejsem moc jistá. Když sleduji situaci na trhu práce, mám pocit, že je dnes čím dál více požadavek na vzdělání. Někdy se mi zdají tyto požadavky až přemrštěné. A zároveň mám pocit, že se degraduje vzdělání. Absolventi mají již tak stíženou pozici pro přijetí do pracovního poměru, protože většinou postrádají požadovanou praxi. Myslím, že by s gymnaziálním vzděláním ve velké míře neuspěli. Ale třeba se mýlím. A nebo se situace za čas změní?“

6.3. Analýza a závěrečné shrnutí výzkumných otázek

V rámci výzkumu byly získány odpovědi ve čtyřech kategoriích, které odpovídali jednotlivým výzkumným otázkám. V tomto shrnutí bude provedena analýza odpovědí a vyvozen závěr k jednotlivým kategoriím.

VO 1. Jak by měla probíhat výuka na vaší škole, aby jste ji považovali za kvalitní?

Význam této otázky spočíval v tom, aby studenti dokázali konstruktivně zhodnotit stávající kvalitu výuky a v případě nespokojenosti s tímto stavem navrhli řešení. Odpovědi v rámci této výzkumné otázky byly z 60% s negativní odpovědí ke kvalitě výuky a 40% s pozitivní odpovědí ke kvalitě výuky. Odpovědi obsahovaly převážně tyto podněty od informantů k danému tématu:

- odmítání paměťového učení,
- výhrady k výuce cizích jazyků,
- návrh na neklasifikování předmětů typu tělesné výchovy, výtvarné výchovy, hudební výchovy,
- požadavek na větší možnost diskuse s pedagogy na toto téma,
- požadavek kreativity ve výuce,
- možnost získávat vědomosti a zkušenosti i v mimoškolních aktivitách

Z odpovědí informantů, mimo jiné, vyplývá, že jedním z důležitých prvků, které podporují zájem studentů o vzdělávání, je i vliv prostředí školy, respektive nabídky možností vzdělávání a jeho kvality, které škola nabízí.

VO 2. Máte možnost vyjádřit se ke kvalitě výuky na vaší škole a učinili jste tak někdy?

Význam této otázky spočíval v průzkumu situace, zda studenti mají na svých školách možnost vyjádřit se ke kvalitě výuky, zda o to mají zájem a zda tak činí. V odpovědích bylo zaznamenáno v podstatě 100% souhlasných odpovědí k možnosti vyjádřit se ke

kvalitě výuky. Zároveň tak ve většině procent i studenti činí. Z rozhovoru na toto téma vyplývá, že nelze stanovit jednotnou formu vyjádření názoru pro všechny studenty, někdo preferuje diskusi, někdo volí cestu dotazníku. Tyto formy jsou dostupné na obou vytipovaných školách.

VO 3. Splnil výběr školy Tvá očekávání?

Smyslem této otázky bylo, aby se studenti zamysleli nad tím, zda škola a znalosti na ní nabitě, splnily jejich očekávání. V odpovědích bylo zaznamenáno 80% spokojenosti s výběrem školy. Zbýlých 20% je buď z poloviny spokojeno, či úplně nespokojeno. V těchto odpovědích byl patrný i ten fakt, že daní studenti neměli příliš na vybranou, protože volili studium v místě svého bydliště. Neměli zájem dojíždět do 30km vzdáleného krajského města, kde je nabídka gymnázií výrazně větší.

VO 4. Jsi připraven/-a na následné vysokoškolské studium?

V této otázce bylo po informantech požadováno, aby se zamysleli nad tím, zda získali potřebné kompetence pro následné vysokoškolské studium. V odpovědích bylo zaznamenáno 87,5% souhlasných odpovědí. Pouze jedna studentka odpověděla záporně. Někteří informanti zároveň v rozhovoru uvádějí, že se pro přijímací řízení na vysoké školy ještě budou muset zdokonalit v předmětech, které jsou styčné pro jejich zvolený obor. Přiznávají, že to je spíše z důvodu jejich dosavadního sníženého zájmu o daný předmět.

Stručný přehled odpovědí informantů na výzkumné otázky

Výzkumné otázky	Shrnutí odpovědí informantů
Jak by měla probíhat výuka na vaší škole, aby jste ji považovali za kvalitní?	Odmítání paměťového učení, výhrady k výuce cizích jazyků, možnost diskuse s pedagogy o kvalitě výuky, kreativita ve výuce.
Máte možnost vyjádřit se ke kvalitě výuky na vaší škole a učinili jste tak někdy?	100% souhlasných odpovědí, nelze určit jednotnou formu vyjádření názoru. Požadované varianty: diskuse, dotazník.
Splnil výběr školy Tvá očekávání?	Splnil: 80% ; Nesplnil: 20% - vliv omezeného výběru školy v místě bydliště
Jsi připraven/-a na následné vysokoškolské studium?	99% kladných odpovědí, 1% záporná odpověď. Potřeba zdokonalení v daném předmětu u některých studentů.

Z výzkumu kvality vzdělávání a obsahu studia pro přijetí na vysoké školy a pro profesní uplatnění vyplynuly následné poznatky.

Vzdělání je v současnosti velmi potřebné pro následné profesní uplatnění. Ruku v ruce s tímto jevem však jde negativní sociální jev *dekvalifikace vzdělání*, který je více popsán v kapitole 4.1. teoretické části práce.

Střední školy, taktéž gymnázia, nabízí v současnosti mnoho zajímavých a kvalitních vzdělávacích oborů. Stejně tak mnoho dalších doplňujících vzdělávacích aktivit. Samozřejmě jsme svědky rozdílnosti kvality výuky a zázemí jednotlivých škol a z výzkumu taktéž vyplývá, že je to jeden z činitelů, který ovlivňuje zájem studentů o vzdělávání.

Studenti též mají možnost více se podílet na případných změnách souvisejících s kvalitou výuky a chodem školy. Mohou sdělit své názory a jejich zpětné vazby jsou cenné informace pro pedagogy a vedení školy. Domnívám se, že je to cenný nástroj i pro studenty. Protože ne vždy tomu tak v minulosti bylo. Při studiu dobových záznamů historie Gymnázia J. V. Jirsíka je patrné, že v mnohých historických obdobích neměli studenti možnost zasahovat do chodu školy, ani se nikterak vyjadřovat ke kvalitě výuky.

Bylo by to v daných dobách společensky či politicky nepřijatelné. Zároveň studijní morálka a školní řád byly mnohem přísnější a vyžadovaly určitou disciplínu. V příloze této práce přikládám jako ukázkou několik historických školních dokumentů, které mapují výuku v dané době. Můžeme si všimnout přísnějšího posuzování školních výsledků a chování. Dnes již je asi jen těžko představitelné, že by student dostal snížený stupeň z chování za prohřešky typu: „*Vyrušoval spolužáka při hodině mluvením*“ nebo „*Kouřil na ulici*“.

Výzkum také potvrdil, že žáci studiem získají dostatečné kompetence k následnému vysokoškolskému studiu. A že jsou dnes již dobře informovaní a orientovaní při volbě středoškolského studia.

Dalším poznatkem je zjištění, že studenti dnes nepřispívají takovou invencí ve výuce, jako dříve. Snižuje se úroveň všeobecných vědomostí. Při výzkumu bylo taktéž zjištěno, že dnešní studenti, mají, díky moderním technologiím, snazší a rychlejší přístup k informacím a negativně vnímají paměťové učení. Tento poznatek potvrzuje i ředitel Gymnázia „A“, Dr. J. Pustina, který konstatuje: „*Domnívám se, že studenti nejsou o nic horší, než jsme byli my. Tak, jak se to s oblibou říká. Je jiná doba. Jiné možnosti a oni jich jen využívají. Také je třeba na tento jev hledět v intencích dnešní doby. Ano, „bojujeme“ se studenty v oblasti paměťového učení, zdá se jim to překonané. Ale to jim podsouvá doba a moderní technologie. Mají pocit, že není třeba mít v hlavě mnoho informací, které se dají ve vteřině najít na internetu. S tím s nimi nesouhlasím a i nadále se budeme zasazovat o to, aby měli kvalitní všeobecné vzdělání.*“

V rámci výzkumu byla zjišťována úspěšnost přijetí studentů gymnázií na vysoké školy. V posledních letech se úspěšnost přijetí na vysokou školu pohybuje mezi 96 – 98%. A to na obou sledovaných gymnáziích. Toto procento je ovlivňováno především úspěšností při složení závěrečných maturitních zkoušek. Některé vysoké školy nechtějí čekat na studenty, kteří skládají maturitní zkoušku dodatečně v náhradním termínu. jedná se především o výběrové vysoké školy s přetlakem přihlášených studentů.

I v minulosti bylo procento úspěšnosti přijetí na vysoké školy poměrně vysoké. Dle jednotlivých historických období se hlásilo na následné vysokoškolské studium mezi 60 – 75% studentů.

Studenti volí především mezi humanitními a přírodovědnými obory vysokoškolského studia. Historicky i v současnosti jsou stále velmi žádanými tyto obory: ekonomie, právo, pedagogické obory, medicína, sociální obory, architektura, management a další.

6.4. Rekonstrukce běžného studentského dne

V této kapitole se pokusím o rekonstrukci běžného studentského dne ve třech historických obdobích. A to v období 1964 – 1967, 1980 – 1985, 2010 – 2014

V **prvním historickém období 1964 – 1967** jsme těsně před invazí Sovětského svazu do Československa. Doba již je lehce uvolněna, objevuje se „revoluční nálada“ a touha po svobodě. To se částečně projevuje i ve studentském životě. Kromě jiného se ona uvolněnost objevila v literatuře, studenti se na čas dostali k zakázaným knihám. Marie (65 let), byla tehdy studentkou Střední všeobecně vzdělávací školy, jednalo se o 3leté všeobecné středoškolské studium, obdoba gymnázia. Studium navazovalo na devítiletou základní školu. Škola měla všeobecné zaměření a studentům se dostalo vzdělání v oborech ekonomie, zemědělství a dalších. Jak říká informantka: „*Z této školy jsme byli připraveni i pro profesní uplatnění.*“ Na vysokou školu se přihlásily $\frac{3}{4}$ třídy. A kromě jedné studentky byli všichni přijati.

Jak jste trávili svůj volný čas?

Marie: „*Ve škole byla vyžadována kázeň a znalosti. Takže jsem věnovala čas učení. Ale patřila jsem k lepším žákům, takže mi to šlo snáze. Je pravda, že jsme neměli současné vymoženosti a tak nám vyhledávání informací a učiva trvalo déle. Přesto jsme měli volného času dost. Bydlela jsem ve městě, takže jsme hodně sportovali, rádi a často jsme chodili do kina. Hodně jsme četli. A když jsme byli starší, tak jsme měli své lásky. Jinak spolužáci z vesnice museli ještě pomáhat svým rodičům na jejich hospodářstvích. Bylo sice socialistické zemědělství, ale na vsi měl ještě každý svoje hospodářství.*“

Tím jste mi částečně odpověděla i na následující otázku, kolik času ze zbývajících dne Vám zabralo učení?

Marie: „*Asi tak 2 hodiny denně. Záleželo, jestli nás čekalo zkoušení či písemka.*“

Měli jste možnost vyjádřit se ke kvalitě výuky či chodu školy?

Marie: „*To nepřípadalo vůbec v úvahu. Nikdo by si nedovolil veřejně nějak remcat. A ani by nás to asi nenapadlo. I kdyby to bylo v pozitivním slova smyslu. Možná, že si někdo postěžoval s kamarády, ale veřejně nikdo. Že by si například chodili stěžovat rodiče na učitele, jako je to dnes běžné, to opravdu nebylo.*“

Máte pocit, že jste byli dobře připraveni pro následné studium na vysoké škole?

Marie: „*Určitě. Jak jsem říkala, vyžadovala se po nás kázeň a morálka a to nás vedlo k nějakým solidním studijním výsledkům. A kdo se nesnažil, byl odejit. Začínalo nás v ročníku 42 a končilo 25. To samo mluví za vše.*“

Kdybyste měla srovnat možnosti a dobu za Vašeho studia a dnes, jak byste hodnotila?

Marie: „*I když to bylo asi mnohem přísnější z mnoha pohledů, přesto si myslím, že to bylo lepší. Mě se dnes nelíbí příliš uvolněná morálka lidí a dětí nevyjímaje. Koukám na to z pohledu svého věku, ale přesto si to myslím. Národu chybí morálka.*“

Dále jsem se v rozhovoru od paní Marie dozvěděla, že se domnívá, že vyučující měli vyšší nároky na vědomosti studentů než dnes. Museli též zpracovávat náročnější úkoly. Paní Marie mi tak ukazuje vlastnoručně vyrobený herbář, či sbírku brouků. Neexistovalo, že by šla a koupila si tyto pomůcky, které měli v rámci domácích zadání vytvořit. Vše byla její vlastní píle a práce.

Zkráceně bych toto období shrnula takto: byť politický režim zrovna nebyl na svém vrcholu lidského útlaku a jeho diktát teprve za několik měsíců nabral na síle, přesto byla ve společnosti vyžadována pevná morálka. To samé ve školství. Nebyl prostor, a asi ani potřeba, se proti daným pravidlům ohrazovat. Studentům se dostalo kvalitní výuky a přípravy jak pro následné vysokoškolské studium, tak pro profesní uplatnění. Střední všeobecné vzdělání tak bylo více zaměřeno na získání zkušeností pro profesní uplatnění. Studenti věnovali učení cca 2 hodiny denně (dle každého individuálně) a svůj volný čas trávili aktivně.

Období v letech 1980 – 1985

Jedná se o období tzv. normalizace. Více, než kdy předtím se i ve školství prosazují politické a ideologické zájmy. Politický systém neúprosně řídí všechno a všechny. Ovlivňuje, mimo jiné, i personální obsazení a tak mnohé školy projdou personálními změnami. Bohužel ne vždy ku prospěchu školy a studentů. Některé školy museli čelit neopatrným slučováním s jinými.

Původní tříletá SVVŠ byla nahrazena čtyřletým studijním oborem. Taktéž se všeobecným zaměřením. Informant Jan, 48 let konstatuje: *„Nebylo to zrovna nejradostnější období společnosti, sametová revoluce ještě v nedohlednu, ale jako studenti jsme si nějakou srandu užili.“*

Jak jste trávili svůj volný čas?

Jan: *„My jsme se věnovali sportu, jezdili na vandry, na zábavy. Více jsme byli venku, než dnešní děti.“*

Kolik času ze zbývajících dne Vám zabralo učení?

Jan: *„Jak komu, to bylo dost individuální. Ale globálně bych řekl asi hodinu denně.“*

Měli jste možnost vyjádřit se ke kvalitě výuky či chodu školy?

Jan: *„Tak možná někde u piva, ale jinak jsme si to, z politických důvodů, moc nedovolili. Když byl někdo rebel a něco řekl, většinou to nějakým způsobem odnesl. A pak ještě následně jeho rodiče. Dnešní studenti to mají v tomto ohledu lepší a nevím, zda si to uvědomují? Připadá mi, že toho často spíše zneužívají.“*

Máte pocit, že jste byli dobře připraveni pro následné studium na vysoké škole?

Jan: *„Asi ano, i když v mnohých případech nešlo o vědomosti, ale politický profil a známosti. Ale řekl bych, že ano.“*

Kdybyste měl srovnat možnosti a dobu za Vašeho studia a dnes, jak byste hodnotil?

Jan: *„V té době byl velký politický vliv. Možnosti jsme měli omezené. Dnešní studenti mají více možností. Myslím, že dnes mají výrazně lepší možnosti.“*

Zkráceně bych toto období shrnula takto: politický systém ovládal celý stát, školství nevyjímaje. Nebyl prostor se proti daným pravidlům ohradit. Kdo se odvážil, nesetkal se s velkým pochopením. Morálka lidí byla uměle vynucena, přesto mnoho lidí postrádalo elementární lidskou slušnost a bez jakéhokoliv studu dupali mnohým po lidské důstojnosti. Ve společnosti vládl strach. Kvalita výuky se měnila s jednotlivými školami, ale v podstatě byla dobrá. Studenti byli připraveni pro následné vysokoškolské studium. Střední školy byly svým obsahem poměrně dost zaměřeny pro profesní uplatnění. Studenti věnovali učení cca hodinu denně (dle každého individuálně) a svůj volný čas trávili aktivně sportem a kulturou.

Posledním zkoumaným obdobím je rok 2010 – 2014

Období se vyznačuje relativně ustáleným politickým systémem. Žijeme v období demokracie. Máme možnosti projevit svobodnou vůli, vyjádřit svůj názor, můžeme v podstatě neomezeně cestovat po světě, nabízí se nám mnoho příležitostí.

Ve středním školství je velký výběr škol, je sledována kvalita výuky a nabízené vzdělávací programy, dále je sledován obsah škol jednak pro následné vysokoškolské studium, jednak pro profesní uplatnění.

Morálka společnosti není na nejlepší úrovni, byť ji nikdo uměle nepotlačuje a nedeformuje. 21. století nabízí moderní technologie, které významně posunují společnost ku předu. Hlavně v technickém rozvoji. Studenti dnes mají běžně dostupné moderní přístroje s nejnovější technologií. Dokáží tak rychle vyhledávat informace a výrazně se tak zkracuje doba učení. Studenti nepřinášejí tolik invence do výuky, jako byli zvyklí jejich předchůdci. Negativně se staví k paměťovému učení. Snížila se úroveň všeobecného vědomostního rozhledu. Přesto se najde několik velmi inteligentních a ambiciózních studentů, kteří se podílí na výzkumech již ve středoškolském věku.

Do výzkumu tohoto období byla vybrána Veronika, 19 let. Je to čerstvá absolventka gymnázia.

Jak trávíte svůj volný čas?

Veronika: „*Já se věnuji sportu, tancuji. Ale hodně mých spolužáků prosedí čas u počítače.*“

Kolik času ze zbývajícího dne Ti zabere učení?

Veronika: „*Jak kdy, neučím se pravidelně. Když mě čeká zkoušení, učím se tak hodinu. záleží jaký je to předmět. Jinak se pravidelně neučím.*“

Máte možnost vyjádřit se ke kvalitě výuky či chodu školy?

Veronika: „*Ano, máme. Buď formou diskuse s třídním učitelem nebo jsou dotazníky. Funguje to a využíváme toho.*“

Máš pocit, že jste dobře připraveni pro následné studium na vysoké škole?

Veronika: „*Ano, určitě jsme připraveni dobře.*“

Jsi spokojená z možnostmi dnešní doby nebo by jsi měnila s nějakým obdobím?

Veronika: „*Určitě jsem spokojená s možnostmi dnešní doby a jsem ráda, že žiji v 21. století. Asi bych neměnila. I když se mi líbilo chování lidí za první republiky. Ale možná mám zkreslený pohled z filmů.*“

Zkráceně bych toto období shrnula takto: v politickém systému vládne demokracie a svoboda. Ve škole je možné projevit svobodný názor, včetně názoru na kvalitu výuky. A názory studentů jsou i v mnohých školách vítány jako zpětná vazba pro pedagogy. Kvalita výuky je na velmi dobré úrovni. Můžeme si všimnout zkrácení doby věnované učení. Je to již nepravidelná činnost. Obsah studia je více orientován na další navazující studium. Společnost klade důraz na vzdělání. Volný čas tráví studenti často pasivně.

Závěrečné shrnutí výzkumu běžného studentského dne ve třech historických obdobích a obecné doporučení

Z výzkumu je patrné, že velký vliv na jednotlivá období, a s tím spojené i otázky školství, má politický systém dané doby. Ten významně ovlivňuje společnost, podmínky života a studia.

Z rozhovoru s informanty je patrné, jak se postupem doby zkracovala doba věnovaná učení a školním povinnostem. V současnosti můžeme pozorovat i nepravidelnost této činnosti. Tendence je, směrem z historie po současnost, sestupná. Vliv na tom má bezesporu i rychlý vývoj moderních technologií, které se stávají velkými pomocníky dnešních studentů.

Zároveň můžeme pozorovat jisté uvolnění pevně dané školní morálky a řádu směrem k demokratičtějšímu způsobu studia a vnitřní komunikace na školách.

Za negativní jev lze považovat jistou pasivitu, kterou oplývají dnešní teenageři. A nejen oni. Pohybové aktivity, kterým se věnovali jejich předchůdci, vyměnili za statické sezení u počítačů, televize a dalších moderních vymožeností.

Lze jen konstatovat, že každá doba nabízela svá úskalí a své přínosy. Zároveň se domnívám, že moderní technologie mohou být dobrými pomocníky, ale také částečně škůdci.

Vybraní informanti jsou vzorkem ze skupiny respondentů každého období, se kterými byl výzkum tvořen. Tak, aby se dal považovat výsledek za vypovídající.

Všeobecným doporučením pro studenty by mohlo být, aby se, před přihlášením na střední školu, zajímali o reference daného ústavu. Dále pak o nabídku studijních programů, doplňkových vzdělávacích programů a o úspěšnost přijetí na vysoké školy. Důležitým faktorem je i volba samotného okruhu vzdělání. Zda zvolí všeobecně vzdělávací program, či vzdělávací program zaměřený na výuku cizích jazyků nebo přírodovědnou oblast. Tato volba by se měla řídit typem vysoké školy na kterou bude student v budoucnu směřovat.

7. ZÁVĚR

Snahou této bakalářské práce bylo uceleně představit středoškolské studium napříč historií. V teoretické části tak nalezneme souhrnné informace o vývoji středního školství od doby tereziánské až po současnost. Pokusila jsem se vytyčit důležité mezníky daných dob v tomto oboru. Jak v pojetí celorepublikovém, tak v pojetí regionálním.

Tato práce má být sondou do studentského života, přiblížit středoškolské studium z několika úhlů pohledu. Jednak pohled na jednotlivá časová období, jejich historický přínos či úskalí ve vztahu ke středoškolskému vzdělávání, jednotlivé školské reformy, dále pak sociologický pohled - vliv rodiny a společnosti, dostupné pomůcky a technologie ke studiu a v neposlední řadě pohled na samotného studenta, na jeho postavení v systému školství, na potřeby, povinnosti a očekávání.

Dále je v teoretické práci hlouběji představeno regionální gymnaziální vzdělávání. Z dobových pramenů je poskládána historie středoškolského ústavu Gymnázia J. V. Jirsíka. Díky pečlivé práci školních kronikářů tak máme možnost dozvědět se ucelenou historii tohoto gymnázia a máme možnost nahlídnout do zákoutí jednotlivých historických období. Gymnázium J. V. Jirsíka se stalo pro tuto práci nepostradatelnou studnicí informací, nejen z historického hlediska, ale bylo mi významným partnerem i pro empirickou část práce.

Důležitým bodem teoretické části je pak zamyšlení se nad obsahem středoškolského vzdělávání jednak pro přijetí na vysoké školy a jednak pro profesní uplatnění. V této kapitole je dále představeno pojetí středoškolského vzdělávání, cíle a kompetence a vzdělávací oblasti na gymnaziálních typech škol. Zároveň zde implementován i sociologický pohled na význam vzdělání a jeho uplatnění ve společnosti.

Cílem empirické části je ověření teoretických poznatků a doplnění jednotlivých souvislostí. V praktické části práce je proveden kvalitativní výzkum těchto oblastí: rekonstrukce běžného dne studenta ve zvolených časových obdobích, porovnání úspěšnosti přijetí na vysoké školy a možnosti určité specializace středních škol pro oblast humanitního a přírodovědeckého zaměření. Mezi studenty byl proveden výzkum, v osmi rozhovorech tak byly zkoumány oblasti jako: požadavky na kvalitu výuky, hledisko výběru střední školy, školní prostředí a s tím spjatá možnost projevení názoru a

v neposlední řadě důležitý bod o kvalitě přípravy studentů na přijetí na vysokou školu. Těchto osm rozhovorů bylo doplněno dalšími doplňujícími otázkami pro pedagogy.

Výzkumu se zúčastnily dvě gymnázia z Jihočeského kraje. Rozdílná velikostí, vybaveností a kvalitou výuky.

Z výzkumu vytyčených témat vyplynuly následné poznatky. Vzdělání je v současnosti velmi potřebné pro následné profesní uplatnění. Střední školy, taktéž gymnázia, nabízí v mnoho zajímavých a kvalitních vzdělávacích oborů. Stejně tak mnoho dalších doplňujících vzdělávacích aktivit. Samozřejmě jsme svědky rozdílnosti kvality výuky a zázemí jednotlivých škol a z výzkumu taktéž vyplývá, že je to jeden z činitelů, který ovlivňuje zájem studentů o vzdělávání.

Studenti též mají možnost více se podílet na případných změnách souvisejících s kvalitou výuky a chodem školy. Mohou sdělit své názory a jejich zpětné vazby jsou cenné informace pro pedagogy a vedení školy.

Výzkum také potvrdil, že žáci studiem získají dostatečné kompetence k následnému vysokoškolskému studiu. A že jsou dnes již dobře informovaní a orientovaní při volbě středoškolského studia.

Dalším poznatkem je zjištění, že studenti nepřispívají takovou invencí ve výuce, jako dříve. Snižuje se úroveň všeobecných vědomostí. Při výzkumu bylo taktéž zjištěno, že dnešní studenti, mají, díky moderním technologiím, snazší a rychlejší přístup k informacím a negativně vnímají paměťové učení.

V rámci výzkumu byla zjišťována úspěšnost přijetí studentů gymnázií na vysoké školy. V posledních letech se úspěšnost přijetí na vysokou školu pohybuje mezi 96 – 98%.

V druhé části výzkumu byla provedena rekonstrukce běžného studentského dne ve třech historických obdobích. A to v období 1964 – 1967, 1980 – 1985, 2010 – 2014. Metodou narativního rozhovoru a narativní rekonstrukce byla získána data ze kterých vyplynul tento závěr. Z výzkumu je patrné, že velký vliv na jednotlivá období, a s tím spojené i otázky školství, má politický systém dané doby. Ten významně ovlivňuje společnost, podmínky života a studia.

Dále můžeme pozorovat, jak se postupem doby zkracovala doba věnovaná učení a školním povinnostem. Tendence je, směrem z historie po současnost, sestupná. Vliv na tom má bezesporu i rychlý vývoj moderních technologií, které se stávají velkými pomocníky dnešních studentů. Dalším podstatným zjištěním je fakt, že studenti, a nejen oni, postupem doby leniví a stávají se pohybově pasivnější.

Domnívám se, že cíl výzkumné části byl dosažen.

Uvědomuji si, že tato práce je má první publikační činnost, a že se jedná o ilustrační sondu v tomto rozsáhlém oboru.

8. SEZNAM LITERATURY

BIANCHI, L. *Dějiny státu na území Československa v období kapitalismu, II.vydání.* Bratislava: Vydavateľstvo Slovenskej akadémie ved, 1973.

CACH, J. *Vznik a vývoj středních škol v českých zemích.* In: Acta universitatis Carolinae Philosophica et Historica 5. Praha: UK, 1984.

ČAPEK, K. *Hovory s T. G. Masarykem, první souborné vydání.* Praha: Československý spisovatel, 1990

GAVORA, P. *Úvod do metodologie sociálního výzkumu.* Brno: Paido, 2010. ISBN: 978-80-7315-185-0.

GERHART, J.; KUKLÍK, J. *Dramatické všední dny protektorátu.* Praha, 1996.

HLADÍKOVÁ, Z.; JANÁK, J.; DOBEŠ, J. *Dějiny správy v českých zemích od počátku státu po současnost.* Praha: NLN, 2007

KÁDNER, O. *Vývoj a dnešní soustava školství. Díl I.* Praha, 1982.

SOMR, M. a kol. *Dějiny školství a pedagogiky.* Praha: SPN, 1987.

Státní okresní archiv České Budějovice, B 134, Jirsíkovo státní gymnásium České Budějovice. *Kniha c. k. českého státního gymnásia v Českých Budějovicích.*

ŠVAŘÍČEK R.; ŠEĐOVÁ K. a kol. *Kvalitativní výzkum v pedagogických vědách.* Portál, Praha 2007. ISBN 978-80-7367-313-0

VALIŠOVÁ, A; KASÍKOVÁ, H. a kol. *Pedagogika pro učitele – školský systém v českých zemích. I. vyd.* Praha: GP, 2007.

VÝZKUMNÝ ÚSTAV PEDAGOGICKÝ V PRAZE. *Rámcový vzdělávací program pro gymnázia.* Praha, 2007

9. INTERNETOVÉ ODKAZY:

IDNES. CZ. *Nový trend i v Česku: nenuťte děti k učení, co potřebují, se naučí samy.*

Zdroj: http://ona.idnes.cz/unschooling-svoboda-uceni-dc4-/deti.aspxc=A140616_104459_deti_haa#utm_source=sph.idnes&utm_medium=richtext&utm_content=top6

KELLER JAN. *Přednáška Život nad pomery.* Bratislava, 2013

Zdroj: <http://www.youtube.com/watch?v=ttUjrUE9na0>

10. PŘÍLOHY

Ukázka z historických pramenů Gymnázia J. V. Jirsíka, které poskytl Státní okresní archiv České Budějovice.

Čís. 17.

....., narozen dne 11. května 1921
 v Jirsově v Lechovicích
 náboženství římskokatolického, státní příslušnosti česká, ukrajinská,
 konal ~ středoškolská studia od školního roku 1933/34 na Jirsíkově
 gymnasiu v č.l. Budějovicích (po přijetí ukrajinské státní příslušnosti),
 kde je v školním roce 1939/40 dokončil. ~

Podrobil se zkoušce dospělosti podle výnosu ministerstva školství a národní osvěty
 ze dne 11. ledna 1938, čís. 2000-II, jako kandidát ~ in terni (zkouška povolena
 výnosem).

Konal ~ tuto zkoušku po V přihlášce se rozhodl ~ ve skupině c)
 pro jazyk český, ve skupině d) pro matematiku. Na vysvědčení ~ bude
 zapsána známka z náboženství. Z nepovinných předmětů bude zapsána známka z ná-
 boženství, II. od. a jazyk.

Zvláštní výkony, k nimž jest hleděti podle § 7, odst. 2:

Klasifikace ve vyšších třídách střední školy, pokud podle zkušebních předpisů má
 význam pro tuto zkoušku:

V třídě	V pololetí	V náboženství	V jazyku českém	V jazyku němec.	V jazyku latinském	V jazyku francouz.	V jazyku ital.	V obecném dějepise	V obecném zeměpise	Ve vlastivědě	V matematice	V přírodopise	V chemii	Ve fyzice	V destr. geometrii	V úvodu do filozofie	V tělocviku	V dějepisném II. od.	V zeměpisném II. od.	V I. od.	V I. od.	V I. od.	V I. od.	V I. od.
V.	1.	-	-	-	-	-	-	3	3	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	2.	1	-	-	-	-	-	2	2	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
VI.	1.	-	-	-	-	-	-	3	2	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	2.	-	-	-	-	-	-	2	2	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
VII.	1.	-	2	3	2	2	2	2	-	-	2	1	-	3	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-
	2.	-	1	3	2	1	2	-	-	2	1	-	3	-	-	1	1	1	-	-	-	-	-	-
VIII.	1.	-	2	3	2	1	-	-	-	2	2	1	-	2	-	3	1	-	-	-	-	-	-	-
	2.	-	2	3	2	1	-	-	-	2	-	1	-	2	-	2	1	-	-	-	-	-	-	-
Při zkouškách předběžných																								
Při písem. zk. dospělosti		-	3	3	1	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Známky podle průměru		1	2	3	-	-	2	2	-	-	1	1	2	-	2	1	1	1	-	-	-	-	-	-

Zkušební komise rozhodla, aby konal ústní zkoušku ve skupině a) z abstrakcí
 ve skupině b) z jazyka latinského. Avšak podle výsledku písemných zkoušek musí konati
 ústní zkoušku ve skupině z

Zkoušen... dne 2. 9. května 1946... do poledne a dne 19... poledne.

Ústní zkoušky dospělosti.

a ₁) Z jazyka československého a ₂) Z vlastivědy	b ₁) Z matematiky b ₂) Z jazyka latinského	c ₁) Z jazyka německého c ₂) Z jazyka... ..	d) Z matematiky
1. Spicovní formy u nás od středověku do n. 1848. 2. Kropie Moravy. 3. Slova Kapala a. C. C. C.	1. Věže. A. A. 2. 4-8 - 195. (Chr. čes., přeloa, stoa.) 2. Ústah Aeneidy; dovadnice opamti. Lafalio Z. K. K. K.	1) Platon, Gorgias o. 79. p. 523 A-C (Přeloa - B. C. C. C.) 2) Členi, přeloa a výklad. 3) Mýtly u Platona. 4) Nauka o ideích (kategorie o jazyku). Lafalio L. J. J.	1) Řešíte oba... 2) Řešíte... 3) Řešíte... Lafalio
Z těchto předmětů byly... přisouzeny známky:			
a ₁) a ₂) chvalitebně	b ₁) b ₂) chvalitebně	c ₁) c ₂) chvalitebně	d) chvalitebně
POZNÁMKY:			

Byly tedy kandidát... přisouzeny pro vysvědčení dospělosti tyto známky:

V předmětu	Podle průměru	Podle ústní zk. dospěl.	V předmětu	Podle průměru	Podle ústní zk. dospěl.	V předmětu	Podle průměru	Podle ústní zk. dospěl.
V náboženství	rybně	+	Ve vlastivědě	+	chvalitebně	V tělocviku	rybně	+
V jazyku československém	chvalitebně	+	V matematice	+	rybně	V... ..	rybně	+
V jazyku německém	dobře	+	V přírodopise	rybně	+	V... ..	rybně	+
V jazyku latinském	+	chvalitebně	V chemii	rybně	+
V jazyku řeckém	+	rybně	Ve fyzice	chvalitebně	+
V obecném dějepise	chvalitebně	+	V deskriptivní geometrii	+	+
V obecném zeměpise	chvalitebně	+	V úvodu do filosofie	chvalitebně	+

Opravná zkouška povolena z... a z... na období... 19...

Podle těchto výsledků byl... uznán... dospělým... ..

Vysvědčení dospělosti s čís. 17... vydáno dne 1. srpna 1946. Viz číslo... roku 19...

C. 8344 V. G. a Rg. — Všechna práva vyhrazena.

STÁTNÍ OUBRANĚNÍ ARCHIV
Česká republika

1939. — 2-46.

Z. 2
Čís.

Volkszugehörigkeit tschechisch Staatsangehörigkeit Prot. Böhmen u. Mähren
 národnosti česka státní příslušnosti Prot. Čechy a Morava
 geboren am 19. Mai 1923 zu Blarupfeltern in Prot. Böhmen u. Mähren
 narozen dne 19. května v Sudeten Böhmen v Prot. Čechy a Morava
 Religion, studierte seit dem Schuljahre 19 34/35 an Realschule in Brno
 náboženství, studoval od školního roku na reálce v Brně (Brno)
 wo Realschule in Brno abgeschlossen hat.
 kde je ve školním roce abgeschlossen hat.

Der Reifeprüfung hat er sich im Sinne des Erlasses des Ministeriums für Schulwesen und Volkskultur vom Podrobl. se zkoušce dospělosti podle výnosu ministerstva školství a národní osvěty ze dne

11. Jänner 1938, Z. 2000-II, im Wortlaut des Erlasses vom 28. Feber 1942, Z. 19.623-II, als Asterner Kandidat.
 11. ledna 1938, č. 2000-II, ve znění výnosu ze dne 28. února 1942, č. 19.623-II, jako Asterní kandidát.

(Erlaß vom 19. Mai 1923) unterzogen.
 (zkouška povolena výnosem 19. Mai 1923).

Hat diese Prüfung zum erhalten abgelegt. Hat sich in der Anmeldung in Gruppe
 Konal. tuto zkoušku po grupe V přihlášce se rozhodl. ve skupině

d) für Latinn in Gruppe e) für Naturgeschichte entschieden. In das Zeugnis wird
 d) pro Latinn ve skupině e) pro Naturgeschichte Na vysvědčení

die Note aus Religionslehre 3 eingetragen werden. Von den unverbindlichen Gegenständen werden die Noten
 bude zapsána známka z náboženství. Z nepovinných předmětů bude zapsána známka

aus 3 eingetragen werden.
 z 3 ingetragen werden.

Besondere Leistungen, die gemäß § 7, Abs. 2, zu berücksichtigen sind: Der Kandidat hat bei der mündlichen Prüfung eine außerordentliche Reifeleistung im Bereich Schrifttum erwiesen.
 Zvláštní výkony, k nimž jest hleděti podle § 7, odst. 2: Průkazem mimořádné reifnosti v ústním písemném

Kandidat prokáže při ústní zkoušce mimořádnou reifnost v ústním písemném

Klassifikation in den oberen Klassen der Mittelschule, soweit sie nach der Prüfungsvorschrift für diese Prüfung von Bedeutung ist:
 Klasifikace ve vyšších třídách střední školy, pokud podle zkušebních předpisů má význam pro tuto zkoušku:

Klasse V tride	Im Halbjahre V pololeti	Deutsch V jaz. německém	Religionslehre V náboženství	Tschechisch V jazyku českém	Latin V jaz. latinském	Jazyk V jazyku	Geschichte V obecném dějepisě	Erkunde V obecném zeměpisě	Vaterlandskunde V ve vlastivědě	Mathematik V matematice	Naturgeschichte V přírodopise	Chemie V chemii	Physik V fysice	Darstellend-Geometrie V desk. geometrii	Leibeserziehung V tělesné výchově	V	V	V	V	V	V
V.	1.						1	2				3									
	2.		1				1	2				4									
VI.	1.						1	2													
	2.						1	2													
VII.	1.	3		1	2	3	1			4	4	3		2							
	2.	3		1	3	4	1			4	4	4		2							
VIII.	1.	3		1	2	3			1	4	3	4		2							
	2.	3		1	2	2			1	4	3	4		2							
Bei den Vorprüfungen Při zkouškách předěžných																					
Bei den schriftlich. Reifeprüfungen Při písem. zk. dospělosti		3	-	1	2	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Durchschnittsnoten Známky podle průměru		-	1	-	-	3	1	2	-	4	-	4	4	2							

Geprüft am 21. Mai 1942 10 mittags und am 21. Mai 1942 10 mittags
 Zkoušen dne 21. května 10 poledne a dne 21. května 10 poledne.

Mündliche Reifeprüfungen. — Ústní zkoušky dospělosti.

a) Aus der deutschen Sprache Z jazyka německého	b) Aus der tschechischen Sprache Z jazyka českého	c) Aus der Geschichte und Erdkunde des Großdeutschen Reiches Z dějepisu a zeměpisu Velkoněmecké říše
1. Bismarck in Reichstagen. 2. Die bildende Kunst. 3. Otto von Bismarck. Vjst. Höfner.	1) Pařížská: Město, Wintka, ulice, hra, výhled, výhled. Vlivy des d'élise Greda. Město 2. Bismarck 2. 1. 1942.	1) Westliche Randgebiete 2) Große Moore, Lüneburger Heide. 3) Göttingen 1) Salz, obraj: výhled 2) Vědecký výhled, výhled, výhled. 3) Průmysl.
d) <u>aus der lateinischen Sprache</u>	e) <u>aus der Naturgeschichte</u>	f) <u>aus der Religionslehre</u>
1) Cic. Tuscul. disp. I. c. 1, 81-3 2) Cicero's philosophische Schriften. Cicero's opiny filozofie. 3) Die Philosophie des Römern. Philosophie u. Römern. 7. 1. 1942.	1) Gripe mit äusseren Schritzen. 2) Pflanzen der Tierwelt. 3) Pflanzen u. Welt. 1) Pflanzen u. Welt. 2) Pflanzen u. Welt. 3) Pflanzen u. Welt.	
Aus diesen Gegenständen wurden <u>ihm</u> folgende Noten zuerkannt: Z těchto předmětů byly <u>mu</u> přisouzeny známky:		
a) <u>befriedigend - dobře</u>	b) <u>vorzüglich - výborně</u>	c) <u>vorzüglich - výborně</u>
d) <u>lobenswert - chvalitebně</u>	e) <u>genügend - dostatečně</u>	f) <u>genügend - dostatečně</u>
ANMERKUNGEN: POZNÁMKY:		

Es wurden daher dem Kandidaten für das Reifezeugnis folgende Noten zuerkannt:
 Byly tedy kandidátovi přisouzeny pro vysvědčení dospělosti tyto známky:

Gegenstand V předmětu	Durchschnitts- note Podle průměru	Auf Grund der mündlichen Reifeprüfung Podle ústní zk. dospěl.	Gegenstand V předmětu	Durchschnitts- note Podle průměru	Auf Grund der mündlichen Reifeprüfung Podle ústní zk. dospěl.	Gegenstand V předmětu	Durchschnitts- note Podle průměru	Auf Grund der mündlichen Reifeprüfung Podle ústní zk. dospěl.
Deutsch V jazyku německém	—	befriedigend dobře	Vaterlandskunde Ve vlastivědě	—	—	Religionslehre V náboženství	vorzüglich výborně	—
Geschichte u. Erd- kunde des Groß- deutschen Reiches V dějepise a země- pise Velkoněmecké říše	—	vorzüglich výborně	Mathematik V matematice	genügend dostatečně	—			
Tschechisch V jazyku českém	—	vorzüglich výborně	Naturgeschichte V přírodopise	—	genügend dostatečně			
Latin V jazyku latinském	—	lobenswert chvalitebně	Chemie V chemii	genügend dostatečně	—			
Physik V jazyku německém	befriedigend dobře	—	Physik Ve fyzice	genügend dostatečně	—			
Geschichte V obecném dějepise	vorzüglich výborně	—	Darstellende Geometrie V desk. geometrii	—	—			
Erdkunde V obecném zeměpise	lobenswert chvalitebně	—	Leibeserziehung V tělesné výchově	lobenswert chvalitebně	—			

Wiederholungsprüfung aus _____ und aus _____ im Termin 19 _____ bewilligt.
 Opravná zkouška povolena z _____ a z _____ na _____ období
 Auf Grund dieser Ergebnisse wurde Milana Štárnad für reif _____ erklärt.
 Podle těchto výsledků byl _____ uznán _____ dospělým
 Reifezeugnis Zahl 22 ausgefertigt am 21. Mai 1942 Siehe Zahl _____ ai 19 _____
 Vysvědčení dospělosti s čís. 22 vydáno dne 21. května 1942 Viz číslo _____ roku _____

IV. Lacroz

1. Stav zářím:
- a) Na počátku šk. roku bylo zapsáno 507 žáků,
 - b) meringová příloha - - - - - 2 žáci,
 - c) vystoupilo - - - - - 12 žáků

Na konci šk. roku 497 ž. (393 hochů, 104 dívek).

- 2.) Školní dospěláci:
- a) V období podzimním 1942 byly konány dne 24. zář. za představení zří. J. Háj. ^{došlé škol.} Opravné zkoušky z ~~11~~ 10 předmětů a abiturientů a vyhověl z N. Opravné zkoušky konaly se 21. - 24. zář. na reál. gymnasiu v Kladově učici za představení zří. prof. německé Oberschule Gustava Schweserera. Opravných žáků z 1 předmětu se podařilo 9 abiturientů, z nichž 8 vyhovělo a 1 fl. reprobovan;
 - b) v období zimním byly vykonány dne 28. únoru na reál. gymnasiu v Kladově učici za představení zří. Karla Trumma. Opravné zkoušky z 1 předmětu podařilo se 1 abiturient, ze 2 předmětů 1 abiturient, a 1 abiturientka a všichni 3 obdrželi.
 - c) v období letním 1943:
 - 1) v h.č. VIII^a od 17. - 19. h.č. na za představení zří. Dr. Jana Proška, prof. Rg v Praze XIX.,
 - 2) " VIII^b od 19. - 22. " " " Josefa Kotalíka, " Rg v T.č. b.,
 - 3) " VIII^c od 24. - 27. " " " Karla Mádlu, zed. správce Rg v T.č. b.,
 - 4) " VIII^d od 7. - 11. č.č. na " " Vojtěcha Fancey, ředitele Rg v Kladově,
 - 5) " VIIIe od 3. 7. - 4. " " " Karla Trumma, zom. škol. inspektora v Praze.

Výsledek maturitních zkoušek:

Ve škole ^v	Zkoušky se podařilo:		Přeznamováni:		Dospěláci:		Opravné z 1 předmětu:		Opravné z 2 předmětů:		Výsledkem na školním 5. stupni učeb. č. (okraj. škol.) od žáků žáků, kteří fl. zapsání do prac. vykonali:
	žáci	zářím	žáci	zářím	žáci	zářím	žáci	zářím	žáci	zářím	
VIII ^a	14	3	1	-	12	2	1	1	-	-	6
VIII ^b	18	-	1	-	15	-	2	-	-	-	5
VIII ^c	17	9	1	2	15	7	1	-	-	-	6
VIII ^d	20	9	1	2	17	7	1	-	1	-	2
VIII ^e	16	14	1	-	12	12	3	2	-	-	2
Celkem	85	35	5	4	71	28	8	3	1	-	21

STÁTNÍ OKRESNÍ ARCHIV
ČESKÉ BULHOVICE

7. Majetkové poměry rodičů zřádků.

a) dělníci	14,	k) stavitelé	4,
b) řemeslníci	64,	l) inženýři	3,
c) zemědělníci	781,	m) státní zamestnaní	53,
d) obchodníci	27,	n) soukromníci	37,
e) profesori	12,	o) lešníci	4,
f) učitelé	30,	p) lékaři	1,
g) inženýři a zamestnaní	73,	q) zvláštní	4,
h) " učitelé	75,		
ch) lékaři	9,		
i) advokáti	3,		
j) notáři	8,		

8) Podpora:

Společná podpora chudých studentů a chudých zřádků věnovaná:

MUDr. Jan Poláček, zvláštní lékař v Budějovicích	100 Kč,
Obec "Borčičky" v Budějovicích	400 "
MUDr. Jan Poláček, lékař v Budějovicích	100 "
Panební mistr Josef Borša	1.000 "
Obec "Borčičky" obec na Lučickém předměstí	100 "
Karel Lihos, ředitel gymnasia v. v.	100 "
MŠ č. 1 v Praze	3.600 "
MŠ p. 1 v Praze	2.870 "
Sociální pomoc pro Čechy a Morany	5.550 "
Panební mistr Josef Borša	500 "
MUDr. L. Pilnaun, zvláštní lékař v Budějovicích	300 "
MUDr. Jan Poláček, lékař	100 "
Relativní VIII. třídy	100 "
MUDr. J. Molec, lékař v Netolici	100 "
Národní pomoc při kampani p. státního prezidenta	10.000 "
celkem	24.920 Kč.

b) Průběžné základy:

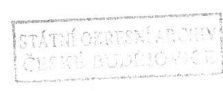
a) v místě u rooků	-----	240 z',	
b) " " odpočívá dšarce	-----	76 "	
c) dopříděb vlakem	-----	105 "	Průběžné základy
d) autobusy	-----	25 "	bylo 181 (36,4%)
e) na kolech	-----	26 "	
f) kešky	-----	25 "	

497 zákl.

Dopříděl nebo došla zeli ze vzda' lewodi:

2 km	-----	4 z'	16 km	-----	3 z'
3 "	-----	11 "	17 "	-----	1 "
4 "	-----	12 "	18 "	-----	3 "
5 "	-----	8 "	19 "	-----	2 "
6 "	-----	9 "	20 "	-----	6 "
7 "	-----	6 "	21 "	-----	3 "
8 "	-----	3 "	22 "	-----	8 "
9 "	-----	8 "	23 "	-----	3 "
10 "	-----	11 "	24 "	-----	5 "
11 "	-----	4 "	25 "	-----	1 "
12 "	-----	14 "	26 "	-----	9 "
13 "	-----	2 "	27 "	-----	2 "
14 "	-----	3 "	28 "	-----	2 "
15 "	-----	13 "	29 "	-----	3 "
			30 "	-----	5 "
			32 "	-----	3 "
			34 "	-----	1 "
			35 "	-----	3 "
			36 "	-----	1 "
			37-46	-----	9 "

7
g
h
i
j
k
l
m
n
o
p
q
r
s
t
u
v
w
x
y
z

g) Klasifikace záchodu na konci škol. roku:

Prospěšeli s významnějšími 22 ž. (17 ž, 5 d) 4,4 %
Ložní prospěšeli 109 ž. (81 ž, 28 d) 21,9 %
Prospěšeli 335 ž. (264 ž, 71 d) 67,5 %
Neprosěšeli 9 ž. (9 ž, 0 d) 1,8 %
* Neklasifikováni 18 ž. (18 ž, 0 d) 3,6 %
Podatky zloššky 4 ž. (4 ž, 0 d) 0,8 %
<u>Spolu</u> 497 (393 ž, 104 d) 100 %

* Poznámka: Žáci VII. k., kteří měli škol. rokem opustit ústav, v úpl. odvětví jsou zaneseni do pracovního poměru, obdrželi vyvědění na pokračování studijních žáků VII. třídy obdrželi obdrželi pololetní nebo výroční vyvědění od toho školu.

V. Spolek pro podporování chudých žáků.

Příjmy spolku byl v minulém škol. rok 94.007,60 Kč,
výdání " 28.707,70
<u>Zůstatek ke dni 30/6 1943</u> 65.299,90 Kč.

Prům. spolek chudých je uloženo takto:

v záložně budovnické 53.860,90 Kč
v ústavu 6.618 - "
v pokladně spolku - 2.821 - "
<u>65.299,90 Kč</u>

b) Rozhodnutí na pověření pro organizaci v Říšského protokolu bylo provedeno Bank, der Deutschen Arbeit G. G. o Höhe 29.590 Kč.

Celkové jmění nadačním činilo 112.208 Kč.

VI. Rodičovské sdružení.

Činnosť Rodič. sdružení v minulém škol. rok, 10 měsíců, jeví na schůzi vyborové v ústavu sociální.

Rodič. záložní dovedli pro Rodič. sdružení 2.859,60 Kč.
Na ústav školního ročníkové záložní činilo 3.300 - Kč.

STÁTNÍ ORDESNÍ ARCHIV
ČESKÉ BUDĚJOVICE

239/52

239/52.

29. března 1952.

Přihlášky abiturientů na vysoké školy.

Ředitelství zasílá zprávu o počtu uchazečů přihlásivších se na jednotlivé fakulty:

Fakulta:	Hoši	Dívky	Celkem
fakulta právnická	2	0	2
" lékařská	7	8	15 z toho 3 zubr
" filosofická	9	3	12
" přírodovědecká	6	5	11
" pedagog.-Č. Budějovice	1	3	4
vys. škola pol. a hosp. věd	2	0	2
" zvěrolékařská	7	0	7
" pharmaceut.	0	5	5
" stavebního inž.	6	0	6
" architektury	3	0	3
" strojního inž.	9	1	10
" elektrotech. inž.	5	0	5
" chem. technol.	8	5	13
" zemědělského inž.	3	2	5
" lesního inž.	4	1	5
" dřevařská (Košice)	3	0	3
" hutního inž.	1	1	2
" uměleckého směru	2	1	3
vojenské školy	13	0	13
Celkem	91	+ 35	= 126

STÁTNÍ OKRESNÍ ARCHIV
ČESKÉ BUDĚJOVICE

46

Třída: II^a

č. J.

Žák; osobní data viz v hlav. katalogu

Posudky o žákovi (žákyni)	v období		na pololetním vy- svědčení	v období		na vý- ročním vy- svědčení	
	I.	II.		III.	IV.		
v chování	v I. polol.:		2	v II. polol.:		2	
v náboženství (<u>římskokat.</u>)	1	1	1	1	1	1	
v jazyku	československém	3	4	4	3	3	
	německém	3	3	3	4	3	
	latinském	2	3	3	2	2	
	řeckém						
	francouzském						
	anglickém						
v konversaci							
v dějepise — ve vlastivědě	3	2	2	2	2	2	
v zeměpise	3	3	3	3	3	3	
v matematice	4	3	3	4	4	4	
v přírodopise							
v chemii	2	2	2	4	3	3	
ve fysice	4	3	3	3	3	3	
v praktických cvičeních přírodověd. (.....)							
v descriptivní geometrii — v rýsování	3	3	3	3	3	3	
ve filosofické propedeutice v úvodu do filosofie							
v kreslení	3	3	3	3	3	3	
v psaní (v I. pololetí)							
v tělocviku	2	3	3	3	3	3	
Předměty nepovinné	ve zpěvu (rel. pov.)	/		/			
Zameškané hodiny	celkem	10	15	25	25	20	45
	z nich neoml.	0	0	0	0	0	0
Stupeň celkového prospěchu	v I. polol.:		II.	v II. polol.:		II.	

Obydlí otcovo:
v L. Rudýprácké, Praha, ul. č. 37

Bydliště žákovo, nebydlí-li u rodičů:
—

Školné:
I. polol. 0,00 od celého II. polol. 0,00 od celého

Poznámky:
(Zprávy rodičům, chování žákovo, změny v studiu, opravné a jiné zkoušky a růz. j.)

Otec — si zasílá
Materie
censurních listů
nepřeje.

Klasse: vierte a
Třída: ctvrta a

Personaldaten
Im Hauptkataloge,
osobní data
viz v hlav. katalogu.

Nr. 25

Schüler
Zák
(Vor- und Zuname) — (Jméno a příjmení)

Fortgang des Schülers (der Schülerin): Prospěch žáků (žákyně):	Im I. Halbjahre		auf dem Halb- jahrszeugnis na pololetním vysvědčení	Im II. Halbjahre		auf dem Jahreszeugnis na výročním vysvědčení		
	I.	II.		III.	IV.			
Betragen Chování								
Deutsch v jazyku německém	4m	4	4	4	4	4		
Religionslehre v náboženství	1	2	2	2	2	2		
v jazyku	Tschechisch českém	3	3	3	3	3		
	Lateln latinském	3	3	2	2	2		
	Griechisch řeckém							
	Französisch francouzském							
	Englisch anglickém							
v Konversation konversaci								
Geschichte — Vaterlandskunde v dějepise — ve vlastivědě	—	—	—	—	—	—		
Erdkunde v zeměpise	4	4	4	5	4	4		
Mathematik v matematice	5	5	5	4m	4	4		
Naturgeschichte v přírodopise								
Chemie v chemii	2	3	3	3	3	3		
Physik ve fyzice	3	3	3	3	3	3		
Geometrisches Zeichnen v rýsování	3	3	3	3	3	3		
Darstellende Geometrie v deskriptivní geometrii								
Zeichnen v kreslení	3	3	3	3	3	3		
Leibeserziehung v tělesné výchově	1	2	2	2	2	2		
Gesang (rel. obl.) ve zpěvu (rel. pov.)	2	2	2	2	2	2		
Unverbindliche Gegenstände: v předmětech nepovinných:								
Versäumte Stunden Zameškané hodiny	im ganzen celkem		2	13	15	74	9	23
	hieron nicht entschuldigt z nich neomluv.		7	8	9	7	7	7
Stufe des Gesamtfortganges Stupeň celkového prospěchu	Im I. Halbjahr: v I. pololetí:		IV.		Im II. Halbjahr: v II. pololetí:		III.	

Wohnung der Eltern:
Bydliště rodičů:
*ještě nebylo
zadáno, bydlí
v Budovicích*

Wohnung des Schülers (der
Schülerin), wenn er (sie)
nicht bei den Eltern wohnt:
Bydliště žákovo,
nebydlí-li u rodičů:

Schulgeld:
školné:

I. Halbjahr
I. pololetí
II. Halbjahr
II. pololetí
provo. *pl.*

Anmerkungen:
Mittellungen an die Eltern,
Betragen des Schülers (der
Schülerin), Änderungen im
Studium, Wiederholungs-
und andere Prüfungen u. ä.

Poznámky:
Zprávy rodičům, chování
žákovo, změny v studiu,
opravné a jiné zkoušky
a růz. j.

*Zpráva, kterou dne 19. 12. 42.
oprávněnou osobou 21. 12. v. s.
za 3 hodiny*

Výsledek na Delhousi s pozváním dospělých dětí a žáků, kteří byli pracovníci úřadů přičtení k pracovnímu výkonnému, a to:

- ve hře VIII.^a 9 zářků (6 kochů, 3 chůby),
 - " " VIII.^b 7 " (5 " , 2 "),
 - " " VIII.^c 7 " (4 " , 3 ").
- Celkem 23 " (15 kochů, 8 chůb).

3.) Klasifikace zářků na konci šk. roku 1943/44:

Třída:	Hráčů	Dívek	Přiznane- nostní		Jako prospěš.		Uspokojivě prospěš.		Prospěš.		Neprospěš.		Nechl. klasifiková		Zvlášť lepší hráči):
			abs.	%	abs.	%	abs.	%	abs.	%	abs.	%	abs.	%	
I.	38	-	-	-	10	26,3	10	26,3	16	42,1	1	2,6	1	2,6	-
II.	38	-	1	2,6	7	18,4	8	21,1	19	50,0	2	5,3	1	2,6	-
III.	39	-	1	2,6	6	15,4	14	35,8	17	43,6	1	2,6	-	-	-
IV. ^a	22	6	-	-	3	13,7	18	81,3	7	31,8	-	-	-	-	-
IV. ^b	22	7	1	4,5	6	27,3	12	54,5	10	45,5	-	-	-	-	-
V.	31	9	-	-	5	16,1	19	60,6	16	51,6	-	-	-	-	-
VI. ^a	16	7	-	-	4	25,0	12	75,0	6	37,5	-	-	1	6,3	-
VI. ^b	17	6	-	-	3	17,6	9	52,9	11	64,7	-	-	-	-	-
VII.	22	7	1	4,5	9	40,9	12	54,5	7	31,8	-	-	-	-	-
VIII. ^a	15	1	-	-	2	13,3	8	53,3	6	40,0	-	-	-	-	-
VIII. ^b	35	8	-	-	7	20,0	13	37,1	9	25,7	-	-	-	-	-
VIII. ^c	14	6	-	-	2	14,3	12	85,7	6	42,9	-	-	-	-	-
Celkem	289	57	4	1,4	64	22,1	147	50,9	124	42,9	4	1,4	3	1,0	-

4. Školní podniky):

- a) exkurse : 14,
- b) chůd. představení: 10,
- c) filharmonie " : 7,
- d) slavnosti - - - : 3,
- e) závodň zářků : 2,
- f) výstavy : 4

- g) průběh přechůdků : 6
 - h) koncerty) : 6
- Celkem 42.

STÁTNÍ OKRESNÍ ARCHIV
ČESKÉ REPUBLIKY

5) Podmíněné poměry záchvat:

- a) Bytliřské záchvat: 1) u sudiců v místě ústav. . . . 163,
 2) u vpravečkyš dozorců . . . 56,
 3) dochojeli nebo dějiřčelci - . . . 127
346.

Dvůrní obyvatelé - . . . 76 žáků,
 Autobusem " - . . . 24 " ,
 Na kole " - . . . 14 " ,
 Dochojelské děti " - . . . 13
127 žáků.

- b) Hálověcké výhledy: 1) římskokatolické - . . . 291 žáků,
 2) evangelické - . . . 37 " ,
 3) řeckokatolické - . . . 1 " ,
 4) českoh. evangelické - . . . 5 " ,
 5) bez výhledu - . . . 12
346 žáků.

c) Proble : 346 žáků.

a) v I. pololetí činilo 41.400 Kč,

b) v II. " " 42.600 "

- d) Hospodářské profese v rodině: 1) dělníci - . . . 27,
 2) řemeslníci - . . . 30,
 3) zemědělci - . . . 48,
 4) obchodníci - . . . 27,
 5) profesori - . . . 7,
 6) učitelé - . . . 18,
 7) zrušení - . . . 37,
 8) učebníci - . . . 99,
 9) lékaři a zvěrolékaři - . . . 6,
 10) advokáti - . . . 4,
 11) stavitele - . . . 2,
 12) inženýři - . . . 3,
 13) soubroni zaměstnanci - 22,
 14) lesníci - . . . 1,
 15) vrubovníci - . . . 10,
 16) zvlášť - . . . 5

Jméno žákov, jeho rodiště a vlast		Čes. Budějovice „ Čáslav.						
Pololetí	I.			II.			Adresa dopisu	
V období	I.	II.	Známky výkazu	I.	II.	Známky vysvědění	včetně pozimovac, Č. Budějovice, Haasova ul. 30	
Poznámky o chování	výukový posudek obdobní pí. výpis učebn. 2			Kouřil na ulici 2				
Prospěch v jednotlivých předmětech:								
V náboženství:	2	2	2	1	1	1	Poznámky 0. 1/4 1919.	
V jaz. českém:	2	2	2	3	2	2		
V jaz. latinském:	3	3	3	3	3	3		
V jaz. francouz.:	3	3 _m	3	3	3	3		
V dějepise:	3 _n	2	2	2	2	2		
V zeměpise:	3 _n	2	2	3	3	2		
V matematice:	3	3	3	3	3	3		
V přírodopise: (.....)								
Ve fyzice a chemii:	3	3	3	3	3	3		
V kreslení:	3	2	3	2	2	3		
V krasopise:								
V tělocviku:	1	1	1	1	1	1		
V předmětech nepovinných:	V jazyku německém:	3	3	3	3	3		
	V krasopise:	2	2	2	2	2		
Zaměškané hodiny	všec neoml.	1 2	1 2	1 2	5 6	6 6	Výkaz za I. pololetí obdržel	
Poznámky o pilnosti	-	-	-	-	-	-	de dato 18. února 1919	
Celkový výsledek	Žák tento	ještě způsobilý, aby postoupil do třídy vyšší. dokončil tudíž třídu s prospěchem						